

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΓΕΝΙΚΟΙ ΌΡΟΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΓΕΝΙΚΟΙ ΌΡΟΙ	1
ΜΕΡΟΣ Α — ΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	4
Άρθρο ΙΙ.1 — Ορισμοί	4
Άρθρο ΙΙ.2 — Γενικές υποχρεώσεις ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΦΟΡΕΑ	5
Άρθρο ΙΙ.3 — Επικοινωνία μεταξύ των μερών	6
ΙΙ.3.1 Μορφή και μέσα επικοινωνίας	6
ΙΙ.3.2 Ημερομηνία κοινοποιήσεων	6
Άρθρο ΙΙ.4 - Ευθύνη αποζημίωσης	7
Άρθρο ΙΙ.5 — Σύγκρουση συμφερόντων	7
Άρθρο ΙΙ.6 — Υποχρέωση εχεμύθειας	7
Άρθρο ΙΙ.7 — Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	8
ΙΙ.7.1 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Επιτροπή	8
ΙΙ.7.2 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον δικαιούχο	8
Άρθρο ΙΙ.8 — Προβολή της χρηματοδότησης της Ένωσης	9
ΙΙ.8.1 Ενημέρωση για τη χρηματοδότηση της Ένωσης και χρήση του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης	9
ΙΙ.8.2 Αποποίηση ευθύνης της Επιτροπής	10
Άρθρο ΙΙ.9 — Προϋφιστάμενα δικαιώματα, κυριότητα και χρήση των αποτελεσμάτων (συμπεριλαμβανόμενων των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας)	10
ΙΙ.9.1 Κυριότητα του δικαιούχου επί των αποτελεσμάτων	10
ΙΙ.9.2 Προϋφιστάμενα δικαιώματα	10
ΙΙ.9.3 Δικαίωμα χρήσης αποτελεσμάτων και προϋφιστάμενων δικαιωμάτων από την Ένωση	11
Άρθρο ΙΙ.10 — Ανάθεση των απαραίτητων συμβάσεων για την εκτέλεση του Σχεδίου	12
Άρθρο ΙΙ.11 — Υπεργολαβική ανάθεση καθηκόντων που αποτελούν μέρος του Σχεδίου	13
Άρθρο ΙΙ.12 — Οικονομική ενίσχυση τρίτων	14

Άρθρο II.13 — Τροποποιήσεις της Σύμβασης	14
Άρθρο II.14 — Εκχώρηση αξιώσεων πληρωμής σε τρίτους	15
Άρθρο II.15 — Ανωτέρα βία	15
Άρθρο II.16 — Αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου	16
II.16.1 Αναστολή εκτέλεσης από τον δικαιούχο	16
II.16.2 Αναστολή εκτέλεσης από την Επιτροπή	16
II.16.3 Συνέπειες της αναστολής εκτέλεσης	18
Άρθρο II.17 — Καταγγελία της Σύμβασης.....	18
II.17.1 Καταγγελία της Σύμβασης από το δικαιούχο	18
II.17.2 Καταγγελία της Σύμβασης ή της συμμετοχής ενός ή περισσότερων δικαιούχων από την Επιτροπή	19
II.17.3 Συνέπειες της καταγγελίας	21
Άρθρο II.18 — Εφαρμοστέο δίκαιο, επίλυση διαφορών και εκτελεστές αποφάσεις.....	21
ΜΕΡΟΣ Β — ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	23
Άρθρο II.19 — Επιλέξιμες δαπάνες	23
II.19.1 Όροι επιλεξιμότητας των δαπανών	23
II.19.2 Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες.....	23
II.19.3 Επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες	25
II.19.4 Μη επιλέξιμες δαπάνες	25
Άρθρο II.20 — Αναγνωριστικότητα και επαληθευστικότητα των ΔΗΛΟΥΜΕΝΩΝ ποσών.....	26
II.20.1 Δήλωση δαπανών και συνεισφορών.....	26
II.20.2 Αρχεία και λοιπά δικαιολογητικά των δαπανών και των εισφορών που δηλώνονται	27
II.20.3 Όροι καθορισμού της συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους	28
Άρθρο II.21 — Επιλεξιμότητα δαπανών ΤΩΝ συνδεδεμένων με τον δικαιούχο οντοτήτων	29
Άρθρο II.22 — Μεταφορές στο πλαίσιο του προϋπολογισμού	29
Άρθρο II.23 — Μη συμμόρφωση με υποχρεώσεις αναφοράς	29
Άρθρο II.24 — Αναστολή πληρωμών και προθεσμίας ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ	29

II.24.1 Αναστολή καταβολών.....	29
II.24.2 Αναστολή της προθεσμίας καταβολής.....	31
Άρθρο II.25 — Υπολογισμός του τελικού ποσού της επιχορήγησης.....	32
II.25.1 Στάδιο 1 — Εφαρμογή του ποσοστού απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών και υπολογισμός της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης	32
II.25.2 Στάδιο 2 — Περιορισμός στο <i>ανώτατο ποσό της επιχορήγησης</i>	33
II.25.3 Στάδιο 3 — Απομείωση βάσει του κανόνα περί μη προσπορισμού κέρδους.....	33
II.25.4 Στάδιο 4 — Απομείωση λόγω πλημμελούς εκτέλεσης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων.....	34
Άρθρο II.26 — Ανάκτηση ποσών.....	35
II.26.1 Ανάκτηση	35
II.26.2 Διαδικασία ανάκτησης.....	35
II.26.3 Τόκοι υπερημερίας.....	36
II.26.4 Τραπεζικά έξοδα.....	36
Άρθρο II.27 — Απλοί ή λογιστικοί έλεγχοι και αξιολογήσεις.....	36
II.27.1 Διαχειριστικοί και οικονομικοί έλεγχοι, λογιστικοί έλεγχοι, ενδιάμεσες και τελικές επιθεωρήσεις.....	36
II.27.2 Υποχρέωση διατήρησης εγγράφων.....	37
II.27.3 Υποχρέωση παροχής πληροφοριών.....	37
II.27.4 Επιτόπιες επισκέψεις.....	38
II.27.5 Διαδικασία λογιστικού ελέγχου κατ' αντιπαράθεση.....	38
II.27.6 Συνέπειες των πορισμάτων των λογιστικών ελέγχων.....	38
II.27.7 Διόρθωση συστηματικών ή επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, παρατυπιών, απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων.....	39
II.27.8 Έλεγχοι και εξακριβώσεις της OLAF.....	41
II.27.9 Οικονομικοί, Διαχειριστικοί και Λογιστικοί έλεγχοι του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	42

ΜΕΡΟΣ Α — ΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.1 — ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της Σύμβασης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

«Σχέδιο»: το σύνολο δραστηριοτήτων ή το έργο για το οποίο χορηγείται η επιχορήγηση, το οποίο πρόκειται να εκτελεστεί από τον δικαιούχο όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ.

«Πληροφορία ή έγγραφο εμπιστευτικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία ή έγγραφο (οποιασδήποτε μορφής) που παραλαμβάνει οποιοδήποτε από τα μέρη από το άλλο μέρος ή στην οποία/στο οποίο έχει πρόσβαση οποιοδήποτε από τα μέρη στο πλαίσιο υλοποίησης της Σύμβασης και που έχει χαρακτηριστεί γραπτώς από οποιοδήποτε από τα μέρη ως εμπιστευτικού χαρακτήρα. Δεν περιλαμβάνει στοιχεία που είναι δημοσίως διαθέσιμα.

«Σύγκρουση συμφερόντων»: η κατάσταση στην οποία η αμερόληπτη και αντικειμενική υλοποίηση της Σύμβασης από τον δικαιούχο υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους, πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιαδήποτε σύμπτωση συμφερόντων με την Επιτροπή ή οποιονδήποτε άλλον τρίτο που συνδέεται με το αντικείμενο της Σύμβασης.

«Άμεσες δαπάνες»: οι συγκεκριμένες δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του Σχεδίου και κατά συνέπεια δύνανται να καταλογιστούν άμεσα σε αυτήν. Δεν δύνανται να περιλαμβάνουν οποιοδήποτε είδους έμμεσες δαπάνες.

«Ανωτέρα βία»: οποιαδήποτε απρόβλεπτη ή έκτακτη κατάσταση ή συμβάν που διαφεύγει του ελέγχου των μερών και εμποδίζει οποιοδήποτε εκ των μερών να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο της Σύμβασης, δεν οφείλεται σε σφάλμα ή αμέλεια από μέρους τους ή από μέρος των υπεργολάβων, των συνδεδεμένων οντοτήτων ή τρίτων που λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση και αποδεικνύεται ότι δεν θα μπορούσε να αποφευχθεί παρά την επίδειξη της δέουσας επιμέλειας. Δεν είναι δυνατόν να προβληθούν ως ανωτέρα βία τα ακόλουθα: εργατικές διαφορές, απεργίες ή οικονομικά προβλήματα ή τυχόν ελαττώματα υπηρεσίας, εξοπλισμού ή υλικού ή καθυστερήσεις στη διάθεσή τους, εκτός εάν προκύπτουν άμεσα από τη σχετική περίπτωση ανωτέρας βίας.

«Επίσημη κοινοποίηση»: μορφή επικοινωνίας μεταξύ των μερών, η οποία πραγματοποιείται γραπτώς μέσω απλού ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που παρέχει στον αποστολέα αδιάσειστα στοιχεία ότι το μήνυμα παραδόθηκε στον καθορισμένο παραλήπτη.

«Απάτη»: κάθε εσκεμμένη πράξη ή παράλειψη που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και η οποία συνδέεται με τη χρήση ή την υποβολή πλαστών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων ή με τη μη γνωστοποίηση πληροφοριών κατά παράβαση συγκεκριμένης υποχρέωσης.

«Περίοδος Υλοποίησης»: η περίοδος εκτέλεσης των δραστηριοτήτων που αποτελούν μέρος του Σχεδίου, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο Ι.2.2.

«Έμμεσες δαπάνες»: οι δαπάνες που δεν αποτελούν ειδικές δαπάνες άμεσα συνδεδεμένες με την εκτέλεση του Σχεδίου και συνεπώς δεν μπορούν να καταλογιστούν άμεσα σε αυτό. Δεν περιλαμβάνουν δαπάνες που μπορούν να χαρακτηριστούν ή έχουν δηλωθεί ως επιλέξιμες άμεσες δαπάνες.

«Παρατυπία»: κάθε παραβίαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου, η οποία είναι αποτέλεσμα πράξης ή παράλειψης του δικαιούχου και ζημιώνει, ή ενδέχεται να ζημιώσει, τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

«Ανώτατο ποσό της επιχορήγησης»: η ανώτατη επιχορήγηση της ΕΕ στο Σχέδιο, όπως ορίζεται στο άρθρο Ι.3.1.

«Ήδη υφιστάμενο υλικό»: κάθε υλικό, έγγραφο, τεχνολογία ή τεχνογνωσία που υπάρχει πριν από τη χρήση του από τον δικαιούχο για την παραγωγή αποτελέσματος κατά την εκτέλεση του Σχεδίου.

«Ήδη υφιστάμενο δικαίωμα»: κάθε δικαίωμα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί του ήδη υφιστάμενου υλικού μπορεί να συνιστά δικαίωμα κυριότητας, δικαίωμα άδειας χρήσης και/ή δικαίωμα χρήσης που ανήκει στον δικαιούχο, ή σε οποιοδήποτε άλλο τρίτο μέρος.

«Συναφές πρόσωπο»: κάθε πρόσωπο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί να εκπροσωπεί τον δικαιούχο ή να λαμβάνει αποφάσεις για λογαριασμό του.

«Ημερομηνία έναρξης»: η ημερομηνία κατά την οποία ξεκινά η υλοποίηση του Σχεδίου όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.2.2.

«Σύμβαση υπεργολαβίας»: σύμβαση κατά την έννοια του άρθρου ΙΙ.10, η οποία καλύπτει την εκτέλεση από τρίτο εργασιών / δραστηριοτήτων που αποτελούν μέρος του Σχεδίου όπως περιγράφεται στο παράρτημα ΙΙ.

«Σοβαρό σφάλμα»: κάθε παραβίαση διάταξης της Σύμβασης, η οποία είναι αποτέλεσμα πράξης ή παράλειψης και ζημιώνει, ή ενδέχεται να ζημιώσει, τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.2 — ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΦΟΡΕΑ

Ο δικαιούχος:

- α) ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για την εκτέλεση του Σχεδίου βάσει της Σύμβασης.
- β) οφείλει να συμμορφώνεται με οποιοδήποτε νομικές υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει δυνάμει του εφαρμοστέου κοινοτικού, διεθνούς και εθνικού δικαίου.
- γ) να ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή για κάθε γεγονός ή περίσταση που έχει περιέλθει σε γνώση του και ενδέχεται να επηρεάσει ή να καθυστερήσει την εκτέλεση του Σχεδίου.

- δ) πρέπει να ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή:
- (i) για οποιαδήποτε μεταβολή της νομικής, οικονομικής, τεχνικής ή οργανωτικής κατάστασής του ή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του και για οποιαδήποτε αλλαγή της επωνυμίας, της διεύθυνσης ή του νόμιμου εκπροσώπου του·
 - (ii) για κάθε αλλαγή της νομικής, οικονομικής, τεχνικής ή οργανωτικής κατάστασης ή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των συνδεδεμένων οντοτήτων του και για κάθε αλλαγή της επωνυμίας, της διεύθυνσης ή του νόμιμου εκπροσώπου τους·
- ε) δεν μπορεί να αποκομίσει κέρδος σε καμία περίπτωση, από την επιχορήγηση που καθορίζεται από την παρούσα Σύμβαση
- στ) δεν δικαιούται να προβεί σε οποιαδήποτε παρακράτηση επί της επιχορήγησης. Τα ποσά επιχορήγησης είναι πληρωτέα στους δικαιούχους εξ' ολοκλήρου, χωρίς να υπόκεινται σε μειώσεις λόγω άμεσων ή έμμεσων φόρων, κρατήσεων ή ασφάλισης·
- ζ) πρέπει να αποστέλλει στην Εθνική Μονάδα Συντονισμού τα παραστατικά επιχορήγησης ως ορίζει ο Κ.Φ.Α.Σ και δη στην περίπτωση που ο λογαριασμός ανήκει στην εποπτεία του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας.

Ο τραπεζικός λογαριασμός του δικαιούχου, εφόσον είναι Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης, πρέπει να ανήκει στην εποπτεία των οικονομικών υπηρεσιών του Ιδρύματος ώστε να ελέγχεται από τον αρμόδιο Επίτροπο ή να είναι υπό την εποπτεία του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας και τους Ορκωτούς Ελεγκτές.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.3 — ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

ΙΙ.3.1 Μορφή και μέσα επικοινωνίας

Κάθε επικοινωνία σχετικά με τη Σύμβαση ή την εκτέλεσή της πρέπει:

- α) να υποβάλλεται εγγράφως (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή)·
- β) να αναγράφει τον αριθμό της Σύμβασης και
- γ) να πραγματοποιείται με τη χρήση των στοιχείων επικοινωνίας που προσδιορίζονται στο άρθρο Ι.6.

Εάν οποιοδήποτε από τα μέρη ζητήσει γραπτή επιβεβαίωση κοινοποίησης/ γνωστοποίησης ηλεκτρονικής επικοινωνίας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ο αποστολέας πρέπει να προσκομίσει το υπογεγραμμένο πρωτότυπο του εν λόγω κοινοποίησης/ γνωστοποίησης σε έντυπη μορφή το ταχύτερο δυνατό.

ΙΙ.3.2 Ημερομηνία κοινοποιήσεων

Κάθε κοινοποίηση θεωρείται ότι έχει πραγματοποιηθεί όταν έχει παραληφθεί από τον αποδέκτη, εκτός εάν η Σύμβαση ορίζει ότι η κοινοποίηση θεωρείται πραγματοποιηθείσα κατά την ημερομηνία αποστολής της κοινοποίησης/ γνωστοποίησης.

Η ηλεκτρονική αλληλογραφία θεωρείται παραληφθείσα από τον παραλήπτη κατά την ημέρα επιτυχούς αποστολής του μηνύματος ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, υπό τον όρο ότι έχει αποσταλεί στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που παρατίθεται στο άρθρο Ι.6. Ο αποστολέας πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει την ημερομηνία αποστολής. Εάν ο αποστολέας λάβει αναφορά μη παράδοσης, πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια στο μέτρο του δυνατού ώστε να διασφαλίσει την παραλαβή της κοινοποίησης/ γνωστοποίησης από το άλλο μέρος μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου. Στην περίπτωση αυτή, ο αποστολέας δεν θεωρείται ότι παρέβη την υποχρέωσή του να αποστείλει την κοινοποίηση/ γνωστοποίησης εντός συγκεκριμένης/ προκαθορισμένης προθεσμίας.

Αλληλογραφία που αποστέλλεται στην Επιτροπή μέσω ταχυδρομείου ή υπηρεσίας ταχυμεταφοράς (courier) θεωρείται ότι έχει παραληφθεί από την Επιτροπή κατά την ημερομηνία καταχώρισής της από τη διοικητική μονάδα που προσδιορίζεται στο άρθρο Ι.6.2.

Οι *επίσημες κοινοποιήσεις* θεωρείται ότι έχουν παραληφθεί από τον παραλήπτη κατά την ημερομηνία παραλαβής που αναγράφεται στο αποδεικτικό που λαμβάνει ο αποστολέας ότι το μήνυμα παραδόθηκε στον συγκεκριμένο παραλήπτη.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.4 - ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

- ΙΙ.4.1** Η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε ζημία που προκαλείται από τον δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε ζημίας που προκαλείται σε τρίτους συνεπεία ή κατά την εκτέλεση του *Σχεδίου*.
- ΙΙ.4.2** Εξαιρουμένων των περιπτώσεων *ανωτέρας βίας*, ο δικαιούχος πρέπει να αποζημιώσει την Επιτροπή για οποιαδήποτε ζημία υποστεί συνεπεία της εκτέλεσης του *Σχεδίου* ή διότι το *Σχέδιο* δεν εκτελέστηκε σε πλήρη συμμόρφωση προς τη Σύμβαση.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.5 — ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

- ΙΙ.5.1** Ο δικαιούχος οφείλει να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την αποφυγή κάθε κατάστασης *σύγκρουσης συμφερόντων*.
- ΙΙ.5.2** Ο δικαιούχος πρέπει να ενημερώνει την Επιτροπή αμελλητί για οποιαδήποτε κατάσταση η οποία συνιστά ή είναι πιθανό να οδηγήσει σε *σύγκρουση συμφερόντων*. Λαμβάνει αμέσως όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διευθέτηση της κατάστασης.

Η Επιτροπή δύναται να αξιολογήσει αν τα ληφθέντα μέτρα είναι τα κατάλληλα και να απαιτήσει τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων εντός καθορισμένης προθεσμίας.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.6 — ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΧΕΜΥΘΕΙΑΣ

- ΙΙ.6.1** Κατά την εκτέλεση του *Σχεδίου* και για διάστημα πέντε ετών μετά την αποπληρωμή του *Σχεδίου*, τα μέρη πρέπει να χειρίζονται με εχεμύθεια οποιοσδήποτε *πληροφορίες και έγγραφα εμπιστευτικού χαρακτήρα*.

II.6.2 Τα μέρη δεν μπορούν να χρησιμοποιούν πληροφορίες και έγγραφα εμπιστευτικού χαρακτήρα για κανέναν άλλον λόγο πέραν της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους, που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο της Σύμβασης παρά μόνον εφόσον έχουν προηγουμένως εξασφαλίσει τη ρητή έγγραφη σύμφωνη γνώμη του έτερου μέρους.

II.6.3 Οι υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας δεν ισχύουν εάν:

- α) το ενδιαφερόμενο μέρος συμφωνεί να αποδεσμεύσει το έτερο μέρος από τις εν λόγω υποχρεώσεις·
- β) οι πληροφορίες ή τα έγγραφα εμπιστευτικού χαρακτήρα δημοσιοποιηθούν με άλλους τρόπους και μέσα και όχι κατά παράβαση των υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας·
- γ) η δημοσιοποίηση / κοινοποίηση πληροφοριών ή εγγράφων εμπιστευτικού χαρακτήρα απαιτείται από τον νόμο.

ΆΡΘΡΟ II.7 — ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

II.7.1 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Επιτροπή

Η επεξεργασία οποιωνδήποτε δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα περιλαμβάνονται στη Σύμβαση πρέπει να πραγματοποιείται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.¹

Η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να πραγματοποιείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων που ορίζεται στο άρθρο I.6.1 αποκλειστικά για την εκτέλεση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της Σύμβασης ή για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων απλών και λογιστικών ελέγχων και ερευνών σύμφωνα με το άρθρο II.27.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα πρόσβασης και διόρθωσης των προσωπικών του δεδομένων. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να αποστέλλονται τυχόν τέτοια ερωτήματα, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που τον αφορούν στον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων που ορίζεται στο άρθρο I.6.1.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα προσφυγής, ανά πάσα στιγμή, στον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

II.7.2 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον δικαιούχο

Ο δικαιούχος πρέπει να επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της Σύμβασης τηρώντας το ισχύον κοινοτικό και εθνικό δίκαιο για την προστασία των

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων / ατόμων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα Όργανα και τους Οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων των αδειοδοτήσεων και των απαιτήσεων κοινοποίησης/ γνωστοποίησης).

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στο προσωπικό του πρόσβαση μόνο στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για την εκτέλεση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της Σύμβασης.

Ο δικαιούχος πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας έναντι των εγγενών κινδύνων που συνεπάγονται η επεξεργασία και η φύση των σχετικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με σκοπό:

- α) να αποτρέπεται η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένου προς τούτο προσώπου σε συστήματα πληροφορικής που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ειδικότερα:
 - (i) η μη εξουσιοδοτημένη ανάγνωση, αντιγραφή, αλλοίωση ή απομάκρυνση μέσων αποθήκευσης·
 - (ii) η μη εξουσιοδοτημένη εισαγωγή δεδομένων στη μνήμη, καθώς και κάθε μη εξουσιοδοτημένη γνωστοποίηση, αλλοίωση ή διαγραφή αποθηκευμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·
 - (iii) η μη εξουσιοδοτημένη χρήση συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων μέσω εγκαταστάσεων διαβίβασης δεδομένων·
- β) να διασφαλίζεται ότι οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες συστήματος επεξεργασίας δεδομένων διαθέτουν πρόσβαση μόνο στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τα οποία τους έχει χορηγηθεί δικαίωμα πρόσβασης·
- γ) να καταγράφονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν κοινοποιηθεί, η χρονική στιγμή της κοινοποίησής / γνωστοποίησής τους και ο αποδέκτης τους·
- δ) να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων υφίστανται μόνο την επεξεργασία που προβλέπεται από την Επιτροπή·
- ε) να διασφαλίζεται ότι, κατά την κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κατά τη διαβίβαση των μέσων αποθήκευσης, δεν είναι δυνατή η μη εξουσιοδοτημένη ανάγνωση, αντιγραφή ή διαγραφή των δεδομένων·
- στ) να σχεδιάζεται η οργανωτική δομή του κατά τρόπο ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις προστασίας δεδομένων.

Άρθρο II.8 — ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

II.8.1 Ενημέρωση για τη χρηματοδότηση της Ένωσης και χρήση του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκτός εάν η Επιτροπή αιτηθεί ή αποδεχθεί κάτι διαφορετικό, σε κάθε κοινοποίηση ή δημοσίευση που πραγματοποιείται από τον δικαιούχο, σχετικά με το Σχέδιο, μεταξύ άλλων

στο πλαίσιο συνεδρίων ή σεμιναρίων, ή σε κάθε πληροφορία ή διαφημιστικό υλικό (όπως έντυπα, φυλλάδια, αφίσες, παρουσιάσεις, σε ηλεκτρονική μορφή κ.λπ.), πρέπει:

- α) να αναφέρεται ότι το Σχέδιο έχει λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση και
- β) να απεικονίζεται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όταν το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης απεικονίζεται σε συνδυασμό με άλλο λογότυπο, πρέπει να είναι δεόντως προβεβλημένο.

Η υποχρέωση απεικόνισης του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν παρέχει στον δικαιούχο το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης. Ο δικαιούχος δεν πρέπει να οικειοποιείται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιοδήποτε ανάλογο εμπορικό σήμα ή λογότυπο, μέσω καταχώρισης ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.

Για τους σκοπούς της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης υποπαραγράφου, και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτά, ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιεί το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς να λαμβάνει προηγουμένως άδεια από την Επιτροπή.

II.8.2 Αποποίηση ευθύνης της Επιτροπής

Κάθε κοινοποίηση ή δημοσίευση που πραγματοποιείται από τον δικαιούχο σε οποιαδήποτε μορφή και με τη χρήση οποιωνδήποτε μέσων σχετικά με το Σχέδιο, πρέπει να αναφέρει:

- α) ότι απηχεί αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και
- β) ότι η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν οποιαδήποτε χρήση των περιεχόμενων σε αυτήν πληροφοριών.

ΆΡΘΡΟ II.9 — Προϋφιστάμενα δικαιώματα, κυριότητα και χρήση των αποτελεσμάτων (συμπεριλαμβανόμενων των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας)

II.9.1 Κυριότητα του δικαιούχου επί των αποτελεσμάτων

Ο δικαιούχος διατηρεί την κυριότητα επί των αποτελεσμάτων του Σχεδίου, συμπεριλαμβανόμενων των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και επί των εκθέσεων και λοιπών εγγράφων που σχετίζονται με αυτή, εκτός εάν προβλέπεται άλλως στη Σύμβαση.

II.9.2 Προϋφιστάμενα δικαιώματα

Εάν η Επιτροπή αποστείλει στον δικαιούχο έγγραφο αίτημα στο οποίο προσδιορίζεται ποια αποτελέσματα σκοπεύει να χρησιμοποιήσει, ο δικαιούχος πρέπει:

- α) να καταρτίσει κατάλογο στον οποίο να προσδιορίζονται όλα τα προϋφιστάμενα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στα εν λόγω αποτελέσματα και
- β) να διαβιβάσει τον εν λόγω κατάλογο στην Επιτροπή το αργότερο μαζί με το αίτημα καταβολής του υπολοίπου της επιχορήγησης.

Ο δικαιούχος πρέπει να διασφαλίζει ότι ο ίδιος ή οι συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες έχουν κάθε δικαίωμα να χρησιμοποιούν τυχόν *προϋφιστάμενα δικαιώματα* κατά την εκτέλεση της Σύμβασης.

II.9.3 Δικαίωμα χρήσης αποτελεσμάτων και προϋφιστάμενων δικαιωμάτων από την Ένωση

Ο δικαιούχος χορηγεί στην Ένωση τα ακόλουθα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων του *Σχεδίου* για τους ακόλουθους σκοπούς:

- α) χρήση για ίδιους σκοπούς, και ειδικότερα διάθεση σε πρόσωπα που εργάζονται για την Επιτροπή ή για άλλα θεσμικά όργανα, οργανισμούς και υπηρεσίες της Ένωσης και θεσμικά όργανα των κρατών μελών, καθώς και για σκοπούς αντιγραφής και αναπαραγωγής, εν όλω ή εν μέρει και σε απεριόριστο αριθμό αντιτύπων·
- β) αναπαραγωγή: το δικαίωμα να επιτρέπει την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των αποτελεσμάτων με οποιοδήποτε μέσο (μηχανικό, ψηφιακό ή άλλο) και υπό οποιαδήποτε μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- γ) κοινοποίηση στο κοινό: το δικαίωμα να επιτρέπει κάθε προβολή, παρουσίαση ή κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, καθώς και να καθιστά προσιτά τα αποτελέσματα στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος· το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει επίσης την κοινοποίηση και αναμετάδοση μέσω καλωδιακής ή μέσω δορυφορικής λήψης·
- δ) διανομή: το δικαίωμα να επιτρέπει κάθε μορφή διανομής των αποτελεσμάτων ή αντιγράφων των αποτελεσμάτων στο κοινό·
- ε) προσαρμογή: το δικαίωμα τροποποίησης των αποτελεσμάτων·
- στ) μετάφραση·
- ζ) το δικαίωμα αποθήκευσης και αρχειοθέτησης των αποτελεσμάτων σύμφωνα με τους κανόνες διαχείρισης εγγράφων που ισχύουν για την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιοποίησης ή της μετατροπής του μορφοτύπου για λόγους διατήρησης ή περαιτέρω χρήσης·
- η) όταν τα αποτελέσματα είναι έγγραφα, το δικαίωμα να επιτρέπει την περαιτέρω χρήση των εγγράφων σύμφωνα με την Απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Επιτροπής, εφόσον η εν λόγω απόφαση είναι εφαρμοστέα και εφόσον τα έγγραφα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της και δεν εξαιρούνται από αυτό βάσει διατάξεων της εν λόγω Απόφασης. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, οι όροι «περαιτέρω χρήση» και «έγγραφο» χρησιμοποιούνται με την έννοια που τους αποδίδεται στην Απόφαση 2011/833/ΕΕ·

Τα ανωτέρω δικαιώματα χρήσης μπορούν να προσδιορίζονται περαιτέρω στους Ειδικούς Όρους.

Οι Ειδικοί Όροι είναι δυνατόν να προβλέπουν πρόσθετα δικαιώματα χρήσης από την Ένωση.

Ο δικαιούχος πρέπει να διασφαλίζει ότι η Ένωση έχει το δικαίωμα χρήσης τυχόν προϋφιστάμενων δικαιωμάτων, τα οποία περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα του Σχεδίου. Τα προϋφιστάμενα δικαιώματα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τους ίδιους σκοπούς και υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων του Σχεδίου, εκτός εάν ορίζεται άλλως στους Ειδικούς Όρους.

Πληροφορίες για τον κάτοχο των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δημιουργού πρέπει να δίδονται κατά τη δημοσιοποίηση του αποτελέσματος από την Ένωση. Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να έχουν την ακόλουθη μορφή: «© — έτος — όνομα του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δημιουργού. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. Άδεια χρήσης για την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό προϋποθέσεις.».

Εάν ο δικαιούχος χορηγήσει δικαιώματα χρήσης στην Επιτροπή, το γεγονός αυτό δεν θίγει τις υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου II.6 ή την υποχρέωση του δικαιούχου, δυνάμει του άρθρου II.2.

ΆΡΘΡΟ II.10 — Ανάθεση των απαραίτητων συμβάσεων για την εκτέλεση του Σχεδίου

II.10.1 Εάν για την εκτέλεση του Σχεδίου απαιτείται η προμήθεια αγαθών, η εκτέλεση εργασιών ή η παροχή υπηρεσιών, ο δικαιούχος αναθέτει τη σύμβαση στον διαγωνιζόμενο με την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ή, κατά περίπτωση στο μειοδότη. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.

Ο δικαιούχος πρέπει να διασφαλίζει ότι η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) δύνανται να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, βάσει του άρθρου II.27 και έναντι των αναδόχων τους.

II.10.2 Ο δικαιούχος που είναι «αναθέτουσα αρχή» κατά την έννοια της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ² ή «αναθέτουσα οντότητα» κατά την έννοια της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ³ πρέπει να συμμορφώνεται με τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων.

Ο δικαιούχος πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι προϋποθέσεις που ισχύουν για τον ίδιο, δυνάμει των άρθρων II.4, II.5, II.6 και II.9, ισχύουν και για τον ανάδοχο.

² Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

³ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

II.10.3 Ο δικαιούχος παραμένει ο μόνος υπεύθυνος για την εκτέλεση του *Σχεδίου* και για την τήρηση των διατάξεων της Σύμβασης.

II.10.4. Εάν ο δικαιούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του άρθρου II.10.1, οι δαπάνες που συνδέονται με την οικεία σύμβαση θεωρούνται ως μη επιλέξιμες, σύμφωνα με το άρθρο II.19.2 στοιχεία γ), δ) και ε).

Εάν ο δικαιούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει του άρθρου II.10.2, η επιχορήγηση μπορεί να μειωθεί σύμφωνα με το άρθρο II.25.4.

ΆΡΘΡΟ II.11 — ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΚΗ ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

II.11.1 Ο δικαιούχος μπορεί να αναθέτει σε υπεργολάβους καθήκοντα τα οποία αποτελούν μέρος του *Σχεδίου*. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να εξασφαλίζει ότι, πέραν των προϋποθέσεων που ορίζονται στο άρθρο II.10, πληρούνται επίσης οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι συμβάσεις υπεργολαβίας δεν καλύπτουν βασικές εργασίες του *Σχεδίου*.
- β) η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας δικαιολογείται από τη φύση του *Σχεδίου* και από τις ανάγκες για την υλοποίησή του.
- γ) οι εκτιμώμενες δαπάνες της σύμβασης υπεργολαβίας προσδιορίζονται σαφώς στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό που παρατίθεται στο Παράρτημα II.
- δ) η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας, εάν δεν προβλέπεται στο Παράρτημα II, ανακοινώνεται από τον δικαιούχο και εγκρίνεται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει έγκριση:
 - i) πριν από τη σύναψη συμβάσεως υπεργολαβίας, εφόσον ο δικαιούχος ζητήσει τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο II.13 ή
 - ii) μετά τη σύναψη σύμβασης υπεργολαβίας εφόσον αυτή:
 - αιτιολογείται ρητώς στην Ενδιάμεση ή στην Τελική Έκθεση, οι οποίες αναφέρονται στα άρθρα I.4.3 και I.4.4 και
 - δεν συνεπάγεται τροποποιήσεις της Σύμβασης οι οποίες θα έθεταν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή θα παραβίαζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.
- ε) ο δικαιούχος εξασφαλίζει ότι οι όροι που ισχύουν για αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο II.8 ισχύουν επίσης και για τους υπεργολάβους.

II.11.2 Εάν ο δικαιούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του άρθρου II.11.1 στοιχεία (α), (β), (γ) ή (δ), οι δαπάνες που συνδέονται με την οικεία Σύμβαση θεωρούνται μη επιλέξιμες σύμφωνα με το άρθρο II.19.2 στοιχείο (στ).

Εάν ο δικαιούχος αθετήσει την υποχρέωση που υπέχει βάσει του άρθρου II.11.1 στοιχείο (ε), η επιχορήγηση μπορεί να απομειωθεί σύμφωνα με το άρθρο II.25.4.

Άρθρο II.12 — ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΡΙΤΩΝ

II.12.1 Εάν, κατά την εκτέλεση του Σχεδίου, ο δικαιούχος χρειαστεί να παράσχει επιχορήγηση σε τρίτα μέρη, ο δικαιούχος πρέπει να παρέχει την εν λόγω ενίσχυση σύμφωνα με τους όρους του Παραρτήματος II. Βάσει αυτών των προϋποθέσεων, πρέπει τουλάχιστον να δηλώνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 60.000,00 EUR για κάθε τρίτο μέρος, εκτός εάν η επιχορήγηση αποτελεί τον πρωταρχικό σκοπό του Σχεδίου σύμφωνα με το Παράρτημα II·
- β) τα κριτήρια καθορισμού του ακριβούς ποσού της επιχορήγησης·
- γ) τα διάφορα είδη δραστηριοτήτων που μπορούν να λάβουν επιχορήγηση, βάσει καθορισμένου καταλόγου·
- δ) τα άτομα ή τις κατηγορίες προσώπων που μπορούν να λάβουν επιχορήγηση·
- ε) τα κριτήρια χορήγησης της επιχορήγησης.

II.12.2 Κατ' εξαίρεση από το άρθρο II.12.1, εάν η επιχορήγηση έχει τη μορφή βραβείου, ο δικαιούχος πρέπει να επιχορηγεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Παραρτήματος II. Βάσει των όρων αυτών, πρέπει να δηλώνονται τουλάχιστον οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) οι όροι συμμετοχής·
- β) τα κριτήρια βράβευσης·
- γ) το ποσό του βραβείου·
- δ) οι τρόποι πληρωμής.

II.12.3 Ο δικαιούχος πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι προϋποθέσεις που ισχύουν για τον ίδιο σύμφωνα με τα άρθρα II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 και II.27 ισχύουν και για τα τρίτα μέρη που λαμβάνουν επιχορήγηση.

Άρθρο II.13 — ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

II.13.1 Κάθε τροποποίηση της Σύμβασης πρέπει να πραγματοποιείται εγγράφως.

II.13.2 Η τροποποίηση δεν μπορεί να έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα να επιφέρει αλλαγές στη Σύμβαση οι οποίες δύνανται να θέσουν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή να παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

II.13.3 Κάθε αίτημα τροποποίησης πρέπει:

- α) να είναι δεόντως αιτιολογημένο·
- β) να συνοδεύεται από κατάλληλα δικαιολογητικά έγγραφα και
- γ) να αποστέλλεται εγκαίρως στο έτερο αντισυμβαλλόμενο μέρος πριν την έναρξη ισχύος της τροποποίησης, και σε κάθε περίπτωση έναν μήνα πριν από τη λήξη της περιόδου υλοποίησης του Σχεδίου.

Το στοιχείο (γ) δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες από το μέρος που αιτείται την τροποποίηση, εφόσον το έτερο αντισυμβαλλόμενο μέρος συμφωνεί.

II.13.4 Σε περίπτωση επιχορήγησης λειτουργίας, η περίοδος που αναφέρεται στο άρθρο I.2.2 δε δύναται να παραταθεί μέσω τροποποίησης.**II.13.5** Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ την ημερομηνία υπογραφής τους από το τελευταίο εκ των συμβαλλομένων μερών ή από την ημερομηνία έγκρισης του αιτήματος τροποποίησης.

Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ παράγοντας αποτελέσματα από την ημερομηνία που συμφωνείται από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη ή, εάν σε απουσία συμφωνημένης ημερομηνίας, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποίησης.

Άρθρο II.14 — ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ**II.14.1** Ο δικαιούχος δεν μπορεί να εκχωρήσει σε τρίτους καμία αξίωσή του για πληρωμή προς την Επιτροπή, εκτός εάν έχει λάβει έγκριση από την Επιτροπή βάσει, δεόντως αιτιολογημένου εγγραφου αιτήματος του.

Εάν η Επιτροπή δεν αποδεχθεί την εκχώρηση ή εάν δεν τηρούνται οι όροι της, η εκχώρηση δεν έχει καμία ισχύ έναντι αυτής.

II.14.2 Σε καμία περίπτωση η εκχώρηση δεν απαλλάσσει τον δικαιούχο από τις υποχρεώσεις του έναντι της Επιτροπής.**Άρθρο II.15 — ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ****II.15.1** Συμβαλλόμενο μέρος το οποίο αντιμετωπίζει περίπτωση *ανωτέρας βίας* πρέπει να αποστέλλει αμελλητί *επίσημη κοινοποίηση* στο άλλο μέρος, αναφέροντας τη φύση της κατάστασης ή του συμβάντος, την πιθανή διάρκεια και τις προβλεπόμενες συνέπειες.**II.15.2** Οι συμβαλλόμενοι πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των ζημιών που οφείλονται σε λόγους *ανωτέρας βίας*. Πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να συνεχιστεί η εκτέλεση του Σχεδίου το συντομότερο δυνατόν.

II.15.3 Ο συμβαλλόμενος που αντιμετωπίζει περίπτωση *ανωτέρας βίας* δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αθετεί τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο της Σύμβασης, εάν η εκπλήρωσή τους εμποδίζεται από *ανωτέρα βία*.

ΆΡΘΡΟ II.16 — ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

II.16.1 Αναστολή εκτέλεσης από τον δικαιούχο

Ο δικαιούχος, δύναται να αναστείλει την εκτέλεση του Σχεδίου ή μέρους αυτού εάν η εκτέλεση καθίσταται αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερής λόγω έκτακτων περιστάσεων, και ιδίως λόγω *ανωτέρας βίας*.

Ο δικαιούχος πρέπει να ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή, δηλώνοντας:

- α) τους λόγους της αναστολής, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με την ημερομηνία ή την περίοδο επέλευσης των έκτακτων περιστάσεων και
- β) την προβλεπόμενη ημερομηνία επανέναρξης εκτέλεσης του Σχεδίου.

Μόλις οι περιστάσεις επιτρέψουν στον δικαιούχο να συνεχίσει την εκτέλεση του Σχεδίου, ο δικαιούχος πρέπει να ενημερώσει αμέσως την Επιτροπή και να υποβάλει αίτημα τροποποίησης του Σύμβασης, όπως προβλέπεται στο άρθρο II.16.3. Η εν λόγω υποχρέωση δεν ισχύει εάν η Σύμβαση ή η συμμετοχή δικαιούχου καταγγεληθεί σύμφωνα με τα άρθρα II.17.1, II.17.2 ή το άρθρο II.17.2.1 στοιχεία (β) ή (γ).

II.16.2 Αναστολή εκτέλεσης από την Επιτροπή

II.16.2.1 Λόγοι αναστολής

Η Επιτροπή δύναται να αναστείλει την εκτέλεση του Σχεδίου ή μέρους αυτού:

- α) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει *ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη* κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης, ή εάν ο δικαιούχος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της Σύμβασης·
- β) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα *σφάλματα, παρατυπίες, απάτη* ή ουσιώδη αθέτηση των υποχρεώσεων του στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την Ένωση ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), οι οποίες χορηγήθηκαν στον εν λόγω δικαιούχο υπό ανάλογους όρους και τα εν λόγω σφάλματα, οι *παρατυπίες, η απάτη* ή η αθέτηση έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση ή
- γ) εάν η Επιτροπή έχει την υπόνοια ότι ένας δικαιούχος έχει διαπράξει *ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες, απάτη* ή αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης και πρέπει να εξακριβώσει εάν αυτό πράγματι ισχύει.

II.16.2.2 Διαδικασία αναστολής

Βήμα 1 — Πριν από την αναστολή εκτέλεσης του *Σχεδίου*, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* στον δικαιούχο:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:
 - (i) την πρόθεσή της να αναστείλει την εκτέλεση·
 - (ii) τους λόγους της αναστολής·
 - (iii) τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την επανέναρξη της εκτέλεσης στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο II.16.2.1 στοιχεία (α) και (β)·και
- β) καλώντας τον να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης.

Βήμα 2 — Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον σχετικά με:

- α) την αναστολή της εκτέλεσης·
- β) τους λόγους της αναστολής και
- γ) τις τελικές προϋποθέσεις για τη επανέναρξη της εκτέλεσης στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο II.16.2.1 στοιχεία (α) και (β)·ή
- δ) την ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της απαιτούμενης εξακρίβωσης στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο II.16.2.1 στοιχείο (γ).

Η αναστολή αρχίζει να παράγει αποτελέσματα την ημέρα λήψης της *επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης* από τον δικαιούχο ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται στην *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση*.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* στο δικαιούχο ενημερώνοντάς τον ότι δεν θα συνεχίσει τη διαδικασία αναστολής.

II.16.2.3 Επανάραξη της εκτέλεσης

Προκειμένου να αρχίσει εκ νέου η εκτέλεση, ο δικαιούχος πρέπει να εκπληρώσει τις κοινοποιηθείσες προϋποθέσεις το συντομότερο δυνατό και να ενημερώσει την Επιτροπή για την πρόοδο που σημειώθηκε στο θέμα αυτό.

Εάν εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις για την επανέναρξη της εκτέλεσης ή πραγματοποιηθούν οι απαραίτητοι έλεγχοι εξακρίβωσης, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει επίσημη κοινοποίηση στο δικαιούχο:

- α) ενημερώνοντάς τον ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την άρση της αναστολής και
- β) ζητώντας του να υποβάλει αίτηση τροποποίησης της Σύμβασης όπως προβλέπεται στο άρθρο II.16.3. Η εν λόγω υποχρέωση δεν υφίσταται εάν η Σύμβαση ή η

συμμετοχή δικαιούχου καταγγελθεί σύμφωνα με τα άρθρα II.17.1, II.17.2 ή το άρθρο II.17.2.1 στοιχεία (β), (στ) ή (ζ).

II.16.3 Συνέπειες της αναστολής εκτέλεσης

Εάν είναι δυνατή η επανέναρξη της εκτέλεσης του Σχεδίου και η Σύμβαση δεν έχει καταγγελθεί, πρέπει να τροποποιηθεί η Σύμβαση, βάσει του άρθρου II.13 προκειμένου:

- α) να καθορισθεί η ημερομηνία επανέναρξης του Σχεδίου·
- β) να παραταθεί η διάρκεια του Σχεδίου και
- γ) να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες αλλαγές για την προσαρμογή του Σχεδίου στη νέα κατάσταση.

Η αναστολή αίρεται από την ημερομηνία επανέναρξης που ορίζεται στην τροποποίηση. Η ημερομηνία αυτή, δύναται να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της τροποποίησης.

Τυχόν δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο αναστολής για την εκτέλεση του αναστέλλοντος Σχεδίου ή του αναστέλλοντος μέρους του δεν επιστρέφονται ούτε καλύπτονται από την επιχορήγηση.

Η αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου δε θίγει το δικαίωμα της Επιτροπής να καταγγείλει τη Σύμβαση, σύμφωνα με το άρθρο II.17.2, να απομειώσει την επιχορήγηση ή να ανακτήσει αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, σύμφωνα με τα άρθρα II.25.4 και II.26.

Κανένα αντισυμβαλλόμενο μέρος δεν έχει δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση λόγω του αναστολής από το έτερο μέρος.

Άρθρο II.17 — ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

II.17.1 Καταγγελία της Σύμβασης από το δικαιούχο

Ο δικαιούχος μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση.

Ο δικαιούχος πρέπει να αποστέλλει στην Επιτροπή *επίσημη κοινοποίηση/ γνωστοποίηση / ενημέρωση* της καταγγελίας αναφέροντας:

- α) τους λόγους της καταγγελίας και
- β) την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα. Η ημερομηνία αυτή πρέπει να είναι μεταγενέστερη της *επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης*.

Εάν ο δικαιούχος ή ο δικαιούχος δεν αναφέρει τους λόγους της καταγγελίας ή εάν η Επιτροπή κρίνει ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι δεν δικαιολογούν την καταγγελία, η Σύμβαση θα θεωρείται ότι έχει καταγγελθεί καταχρηστικά.

Η καταγγελία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα από την ημέρα που ορίζεται στην *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση / ενημέρωση*.

II.17.2 Καταγγελία της Σύμβασης ή της συμμετοχής ενός ή περισσότερων δικαιούχων από την Επιτροπή

II.17.2.1 Λόγοι της καταγγελίας

Η Επιτροπή μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση ή τη συμμετοχή ενός ή περισσότερων δικαιούχων εάν:

- α) υπάρξει μεταβολή στη νομική, οικονομική, τεχνική ή οργανωτική κατάσταση ή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του δικαιούχου σε βαθμό που να είναι πιθανό να επηρεάσει ουσιαστικά την εκτέλεση της Σύμβασης ή να θέσει υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης·
- β) ο δικαιούχος δεν εκτελεί το *Σχέδιο* όπως περιγράφεται στο Παράρτημα II ή αθέτησης άλλης ουσιώδους υποχρέωσης που υπέχει βάσει της Σύμβασης·
- γ) η εκτέλεση του *Σχεδίου* αποτραπεί ή ανασταλεί λόγω *ανωτέρας βίας* ή λόγω έκτακτων περιστάσεων και είτε:
 - (i) η επανέναρξη της εκτέλεσης είναι αδύνατη·ή
 - (ii) οι απαιτούμενες τροποποιήσεις της Σύμβασης θα έθεταν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή θα παραβίαζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων·
- δ) δικαιούχος ή άλλο πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει απεριόριστη ευθύνη για τις οφειλές του εν λόγω δικαιούχου υπόκειται σε οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 106 παρ. 1 στ. (α) ή (β) του δημοσιονομικού Κανονισμού.⁴
- ε) δικαιούχος ή άλλο *συναφές πρόσωπο* υπόκειται σε οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 στ. (γ), (δ), (ε) ή (στ) ή στο άρθρο 106 παρ. 2 του δημοσιονομικού Κανονισμού·
- στ) η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι δικαιούχος ή οποιοδήποτε *συναφές πρόσωπο* έχει διαπράξει *ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη* κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης όπου δικαιούχος ή οποιοδήποτε *συναφές πρόσωπο* έχει υποβάλλει ψευδείς πληροφορίες ή δεν έχει προσκομίσει απαιτούμενες πληροφορίες·

⁴ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό του Ένωσης.

- ζ) η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα σφάλματα, *παρατυπίες, απάτη* ή σοβαρή αθέτηση υποχρεώσεων στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την Ένωση ή την Ευρατόμ, οι οποίες χορηγήθηκαν σε αυτόν υπό ανάλογους όρους και τα εν λόγω *σφάλματα, οι παρατυπίες, η απάτη* ή η αθέτηση έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση·ή
- η) η Επιτροπή έχει αποστείλει στο δικαιούχο *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση ζητώντας του να διακόψει τη συμμετοχή συνδεδεμένης οντότητάς του διότι η εν λόγω οντότητα υπόκειται σε κατάσταση προβλεπόμενη στα στοιχεία (ε), (στ) ή (ζ) και ο δικαιούχος δεν έχει αιτηθεί τροποποίηση για τη διακοπή της συμμετοχής της οντότητας και την ανακατανομή των καθκόντων της.

II.17.2.2 Διαδικασία καταγγελίας

Βήμα 1 – Πριν καταγγείλει τη Σύμβαση η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση στο δικαιούχο:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:
- (i) την πρόθεσή της να προβεί σε καταγγελία·
 - (ii) τους λόγους της καταγγελίας· και
- β) αιτούμενη, εντός 45 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης:
- (i) να υποβάλει παρατηρήσεις και
 - (ii) στην περίπτωση του άρθρου II.17.2.1 στ. (β), να ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις βάσει της Σύμβασης.

Βήμα 2 – Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία καταγγελίας παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, θα αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση στο δικαιούχο ενημερώνοντάς τον σχετικά με την καταγγελία και την ημερομηνία κατά την οποία αυτή αρχίζει να παράγει συνέπειες.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση στο δικαιούχο ενημερώνοντάς τον ότι δεν θα συνεχιστεί η διαδικασία καταγγελίας.

Η καταγγελία αρχίζει να παράγει συνέπειες:

- α) όσον αφορά καταγγελίες βάσει του άρθρου II.17.2.1 στοιχεία (α), (β) και (δ): την ημέρα που ορίζεται στην *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση της καταγγελίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 (ήτοι στο βήμα 2 ως ανωτέρω)·
- β) όσον αφορά καταγγελίες βάσει του άρθρου II.17.2.1 στοιχεία (γ), (ε), (στ), (ζ) και (η): την επόμενη ημέρα μετά τη λήψη από το δικαιούχο της *επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης* της καταγγελίας που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο (ήτοι στο βήμα 2 ανωτέρω) από τον συντονιστή.

II.17.3 Συνέπειες της καταγγελίας

II.17.3.1 Συνέπειες της καταγγελίας της Σύμβασης:

Εντός 60 ημερολογιακών ημερών από την ημέρα κατά την οποία η καταγγελία αρχίζει να παράγει συνέπειες, ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλει αίτημα αποπληρωμής όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.4.4.

Εάν η Επιτροπή δεν λάβει αίτημα αποπληρωμής του υπολοίπου εντός της ανωτέρω προθεσμίας, μόνον οι δαπάνες που περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένη τεχνική έκθεση και, κατά περίπτωση, σε εγκεκριμένη οικονομική κατάσταση, επιστρέφονται ή καλύπτονται από την επιχορήγηση.

Εάν η Σύμβαση καταγγελθεί από την Επιτροπή διότι ο δικαιούχος έχει αθετήσει την υποχρέωσή του να υποβάλει αίτημα καταβολής, ο δικαιούχος δεν δύναται να υποβάλει αίτηση αίτημα καταβολής μετά την καταγγελία. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η δεύτερη υποπαράγραφος.

Η Επιτροπή υπολογίζει το τελικό ποσό της επιχορήγησης όπως αναφέρεται στο άρθρο II.25 και το ποσό της αποπληρωμής όπως αναφέρεται στο άρθρο Ι.4.5 βάσει των Εκθέσεων που έχουν υποβληθεί. Καλύπτονται από την επιχορήγηση μόνον οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί πριν αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η καταγγελία. Δεν λαμβάνονται υπόψη, δεν αποζημιώνονται και δεν καλύπτονται από την επιχορήγηση δαπάνες που σχετίζονται με συμβάσεις οι οποίες θα εκτελούνταν μόνο μετά την καταγγελία.

Η Επιτροπή μπορεί να απομειώσει την επιχορήγηση σύμφωνα με το άρθρο II.25.4 σε περίπτωση:

- α) καταχρηστικής καταγγελίας της Σύμβασης από το δικαιούχο κατά την έννοια του άρθρου II.17.1·ή
- β) καταγγελίας της Σύμβασης από την Επιτροπή για οποιονδήποτε από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο II.17.2.1 στ. (β), (ε), (στ), (ζ) και (η).

Κανένα από τα μέρη δεν δύναται να απαιτήσει αποζημίωση λόγω καταγγελίας της Σύμβασης από το έτερο μέρος.

Μετά την καταγγελία, εξακολουθούν να ισχύουν οι υποχρεώσεις του δικαιούχου, ειδικότερα οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα Ι.4, II.6, II.8, II.9, II.14, II.27 και τυχόν πρόσθετες διατάξεις σχετικά με τη χρήση των αποτελεσμάτων οι οποίες προβλέπονται στους Ειδικούς Όρους.

ΆΡΘΡΟ II.18 — ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

II.18.1 Η Σύμβαση διέπεται από το ισχύον και εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης, το οποίο συμπληρώνεται, όπου κρίνεται απαραίτητο, από το ελληνικό δίκαιο.

II.18.2 Σύμφωνα με το άρθρο 272 της ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο ή, σε δεύτερο βαθμό, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αποκλειστικά αρμόδια για την εκδίκαση

τυχόν διαφορών μεταξύ της Ένωσης και κάθε δικαιούχου σχετικά με την ερμηνεία, την εφαρμογή ή το κύρος της Σύμβασης, εφόσον η διαφορά δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί με φιλικό διακανονισμό.

- II.18.3** Σύμφωνα με το άρθρο 299 της ΣΛΕΕ, για τους σκοπούς της ανάκτησης κατά την έννοια του άρθρου II.26, η Επιτροπή δύναται να εκδώσει εκτελεστή απόφαση για την επιβολή χρηματικών υποχρεώσεων εις βάρος προσώπων, εκτός των κρατών.

Κατά της εν λόγω απόφασης μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 263 της ΣΛΕΕ.

ΜΕΡΟΣ Β — ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**ΆΡΘΡΟ ΙΙ.19 — ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ****ΙΙ.19.1 Όροι επιλεξιμότητας των δαπανών**

Επιλέξιμες δαπάνες του Σχεδίου είναι οι δαπάνες που όντως πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο και οι οποίες ανταποκρίνονται στα ακόλουθα κριτήρια:

- α) έχουν πραγματοποιηθεί εντός της *περιόδου υλοποίησης*, με εξαίρεση τις δαπάνες που αφορούν το αίτημα αποπληρωμής και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο άρθρο Ι.4.4.
- β) εμφανίζονται στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό του *Σχεδίου*. Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙ.
- γ) έχουν πραγματοποιηθεί για τους σκοπούς του *Σχεδίου*, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ και είναι απαραίτητες για την εκτέλεσή του
- δ) είναι αναγνωρίσιμες και επαληθεύσιμες, ειδικότερα εγγράφονται στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου και προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος και σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους που αυτός εφαρμόζει.
- ε) συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της ισχύουσας φορολογικής και διοικητικής νομοθεσίας και
- στ) είναι εύλογες, αιτιολογημένες και συμμορφώνονται προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά την οικονομία και την αποδοτικότητα.

ΙΙ.19.2 Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες

Για να είναι επιλέξιμες, οι *άμεσες δαπάνες* του *Σχεδίου* πρέπει να πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας που προβλέπονται στο άρθρο ΙΙ.19.1.

Ειδικότερα, οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών αποτελούν επιλέξιμες *άμεσες δαπάνες*, εφόσον πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας που προβλέπονται στο άρθρο ΙΙ.19.1, καθώς και τους ακόλουθους όρους:

- α) οι δαπάνες του απασχολούμενου προσωπικού στο δικαιούχο με σύμβασης εργασίας ή με ισοδύναμη πράξη διορισμού και είναι επιφορτισμένο με την εκτέλεση του *Σχεδίου*, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δαπάνες είναι σύμφωνες με τη συνήθη πολιτική του δικαιούχου σχετικά με τις αποδοχές.

Οι εν λόγω δαπάνες περιλαμβάνουν τους πραγματικούς μισθούς μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές και τις λοιπές νόμιμες δαπάνες που εντάσσονται στις αποδοχές. Οι δαπάνες αυτές μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν πρόσθετες αμοιβές, συμπεριλαμβανομένων καταβολών βάσει συμπληρωματικών συμβάσεων,

ανεξάρτητα από τη φύση των εν λόγω συμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι καταβάλλονται με συνεπή τρόπο κάθε φορά που απαιτείται το ίδιο είδος εργασίας ή εμπειρογνωμοσύνης, ανεξαρτήτως της πηγής της χρησιμοποιούμενης επιχορήγησης.

Οι δαπάνες για φυσικά πρόσωπα τα οποία εργάζονται βάσει συμβατικής σχέσης με τον δικαιούχο, διαφορετικής από τη σύμβαση εργασίας, ή τα οποία αποσπώνται στον δικαιούχο από τρίτο μέρος έναντι μισθού, επιτρέπεται να συμπεριληφθούν στις δαπάνες προσωπικού, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- i) το άτομο εργάζεται υπό συνθήκες παρόμοιες με αυτές ενός μισθωτού (συγκεκριμένα σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας, με τα εκτελούμενα καθήκοντα/ υπηρεσίες και με το χώρο παροχής που αυτά εκτελούνται)·
 - ii) το προϊόν της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο(εκτός εάν κατ' εξαίρεση έχει συμφωνηθεί διαφορετικά)·και
 - iii) οι δαπάνες δεν διαφέρουν σημαντικά από τις δαπάνες για προσωπικό που εκτελεί παρόμοια καθήκοντα βάσει της σύμβασης εργασίας με τον δικαιούχο·
- β) τα οδοιπορικά και συναφή έξοδα διαμονής, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δαπάνες είναι σύμφωνες με τις συνήθεις πρακτικές του δικαιούχου όσον αφορά τα ταξίδια·
- γ) οι δαπάνες απόσβεσης εξοπλισμού ή άλλων παγίων (νέων ή μεταχειρισμένων) όπως καταγράφονται στις λογιστικές καταστάσεις του δικαιούχου, υπό την προϋπόθεση ότι το πάγιο στοιχείο:
- i) καταγράφεται σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές του δικαιούχου και
 - ii) έχει αγοραστεί σύμφωνα με το άρθρο II.10.1, εάν η αγορά έχει πραγματοποιηθεί εντός της *περιόδου εκτέλεσης*.

Οι δαπάνες ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή άλλων παγίων είναι επίσης επιλέξιμες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν το κόστος απόσβεσης παρόμοιου εξοπλισμού ή παγίων και δεν περιλαμβάνουν χρηματοπιστωτική επιβάρυνση·

Για τον καθορισμό των επιλέξιμων δαπανών λαμβάνεται υπόψη μόνο το μέρος της απόσβεσης, ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης του εξοπλισμού που αντιστοιχεί στην *περίοδο υλοποίησης* και στο ποσοστό πραγματικής χρήσης του για τους σκοπούς του *Σχεδίου*. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τους Ειδικούς Όρους, μπορεί να είναι επιλέξιμο το σύνολο των δαπανών αγοράς εξοπλισμού, εφόσον αυτό δικαιολογείται από τη φύση του *Σχεδίου* και το πλαίσιο χρήσης του εξοπλισμού ή των παγίων·

- δ) οι δαπάνες για αναλώσιμα και εφόδια, υπό την προϋπόθεση ότι:

- i) έχουν αγοραστεί σύμφωνα με το άρθρο II.10.1·και
 - ii) μπορούν να παρασχεθούν άμεσα στο Σχέδιο·
- ε) οι δαπάνες που απορρέουν απευθείας από απαιτήσεις που προβλέπονται στη Σύμβαση (διάδοση πληροφοριών, ειδική αξιολόγηση του Σχεδίου, λογιστικοί έλεγχοι, μεταφράσεις, αναπαραγωγή εγγράφων), συμπεριλαμβανόμενης της δαπάνης των οικονομικών εγγυήσεων που έχουν ζητηθεί, εφόσον οι αντίστοιχες υπηρεσίες αγοράζονται σύμφωνα με το άρθρο II.10.1·
- στ) οι δαπάνες που απορρέουν από *συμβάσεις υπεργολαβίας* κατά την έννοια του άρθρου II.11, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο II.11.1 στοιχεία (α), (β), (γ) και (δ)·
- ζ) δαπάνες οικονομικής ενίσχυσης τρίτων κατά την έννοια του άρθρου II.12, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο·
- η) δασμοί, φόροι και επιβαρύνσεις που καταβάλλει ο δικαιούχος, ιδίως ο φόρος προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ), εφόσον περιλαμβάνονται στις επιλέξιμες *άμεσες δαπάνες*, εκτός εάν η Σύμβαση ορίζει άλλως.

II.19.3 Επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες

Για να είναι επιλέξιμες, οι *έμμεσες δαπάνες* του Σχεδίου πρέπει να αντιπροσωπεύουν εύλογο ποσοστό των συνολικών γενικών δαπανών του δικαιούχου και να πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας του άρθρου II.19.1.

Εάν δεν προβλέπεται άλλως στο άρθρο I.3.2, οι επιλέξιμες *έμμεσες δαπάνες* πρέπει να δηλώνονται βάσει ενιαίου συντελεστή 7 % των συνολικών επιλέξιμων *άμεσων δαπανών*.

II.19.4 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Επιπροσθέτως οποιασδήποτε άλλης δαπάνης που δεν πληροί τους όρους του άρθρου II.19.1, μη επιλέξιμες θεωρούνται οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) απόδοση κεφαλαίου και μερίσματα που καταβάλλονται από δικαιούχο·
- β) χρέη και επιβαρύνσεις για την εξυπηρέτηση χρεών·
- γ) προβλέψεις/ αποζημιώσεις για ζημίες ή χρέη·
- δ) χρεωστικοί τόκοι·
- ε) επισφαλείς απαιτήσεις·
- στ) συναλλαγματικές ζημίες·
- ζ) έξοδα μεταφορών πίστωσης από την Επιτροπή, τα οποία χρεώνει η τράπεζα δικαιούχου·
- η) δαπάνες που δηλώνονται από τον δικαιούχο στο πλαίσιο άλλου Σχεδίου το οποίο επιχορηγείται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι επιχορηγήσεις που έχουν χορηγηθεί από κράτος μέλος και χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, καθώς και επιχορηγήσεις από άλλους Οργανισμούς εκτός της Επιτροπής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης. Ειδικότερα, εάν ο δικαιούχος λαμβάνει επιχορήγηση λειτουργίας που χρηματοδοτείται από

κοινοτικά κονδύλια ή κονδύλια Ευρατόμ, δε μπορεί να δηλώσει έμμεσες δαπάνες για την/ τις περίοδο/ περιόδους που καλύπτονται από την επιχορήγηση λειτουργίας, εκτός και εάν μπορεί να αποδείξει ότι η επιχορήγηση λειτουργίας δεν καλύπτει δαπάνες του Σχεδίου.

- θ) συνεισφορές σε είδος από τρίτους·
- ι) υπερβολικές ή αλόγιστες δαπάνες·
- ια) εκπιπτόμενος ΦΠΑ.

ΆΡΘΡΟ II.20 — ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΗΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΣΩΝ

II.20.1 Δήλωση δαπανών και συνεισφορών

Κάθε δικαιούχος πρέπει να δηλώνει ως επιλέξιμες δαπάνες ή ως αιτούμενη συνεισφορά:

- α) για πραγματικές δαπάνες: οι δαπάνες τις οποίες όντως πραγματοποίησε για το Σχέδιο·
- β) για χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης ή χρηματοδοτικές μοναδιαίες συνεισφορές: το ποσό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του ποσού ανά μονάδα δαπάνης το οποίο προβλέπεται στο Παράρτημα IV με τον πραγματικό αριθμό των μονάδων δαπάνης που χρησιμοποιήθηκαν ή παρήχθησαν·
- γ) για κατ' αποκοπή δαπάνες ή κατ' αποκοπή ποσό: το συνολικό ποσό που προβλέπεται στο άρθρο I.3.2, εάν οι αντίστοιχες εργασίες ή το αντίστοιχο τμήμα του Σχεδίου όπως περιγράφονται στο Παράρτημα II έχουν εκτελεστεί δεόντως·
- δ) για χρηματοδοτικές δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή ή χρηματοδοτικές συνεισφορές ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης βάσει ενιαίου συντελεστή: το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή του ενιαίου συντελεστή που προβλέπεται στο άρθρο I.3.2.
- ε) για χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος που δηλώνεται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: το ποσό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του ποσού ανά μονάδα, το οποίο υπολογίζεται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, με τον πραγματικό αριθμό των μονάδων που χρησιμοποιήθηκαν ή παρήχθησαν·
- στ) για κατ' αποκοπή δαπάνες που δηλώνονται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: το συνολικό ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, εφόσον οι αντίστοιχες εργασίες ή το αντίστοιχο τμήμα του Σχεδίου έχουν εκτελεστεί δεόντως·
- ζ) για δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή που δηλώνονται σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή του ενιαίου συντελεστή που υπολογίζεται σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου.

II.20.2 Αρχεία και λοιπά δικαιολογητικά των δαπανών και των εισφορών που δηλώνονται

Ο δικαιούχος πρέπει να προσκομίζει τα ακόλουθα, εφόσον του ζητηθεί να το πράξει στο πλαίσιο των απλών ή λογιστικών ελέγχων που περιγράφονται στο άρθρο II.27:

- α) για πραγματικές δαπάνες: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν τις δηλωθείσες δαπάνες, όπως συμβάσεις, τιμολόγια και λογιστικά βιβλία.

Επίσης, οι συνήθεις λογιστικές πρακτικές και οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του δικαιούχου θα πρέπει να επιτρέπουν την άμεση αντιστοίχιση των ποσών που έχουν δηλωθεί με τα καταγεγραμμένα ποσά στις λογιστικές του καταστάσεις, καθώς και με τα ποσά που προκύπτουν από τα δικαιολογητικά έγγραφα.

- β) για χρηματοδοτικές συνεισφορές ανά μοναδιαίο κόστος ή χρηματοδοτικές μοναδιαίες συνεισφορές: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν τον αριθμό των χρηματοδοτικών μονάδων συνεισφοράς που έχουν δηλωθεί.

Ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται ή να προσκομίσει δικαιολογητικά, όπως λογιστικές καταστάσεις, για να αποδείξει το ποσό που δηλώνεται ανά χρηματοδοτική μονάδα.

- γ) για κατ' αποκοπή δαπάνες ή κατ' αποκοπή χρηματοδοτικές συνεισφορές: επαρκή δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν ότι το Σχέδιο υλοποιήθηκε δεόντως.

Ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται ή να προσκομίσει δικαιολογητικά, όπως λογιστικές καταστάσεις, για να αποδείξει τη δαπάνη που δηλώνεται ως κατ' αποκοπή ποσό.

- δ) για δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή ή συνεισφορές βάσει ενιαίου συντελεστή: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν τις επιλέξιμες δαπάνες ή την αιτούμενη συνεισφορά στις οποίες εφαρμόζεται ο ενιαίος συντελεστής.

Ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται ή να προσκομίσει δικαιολογητικά έγγραφα, όπως λογιστικές καταστάσεις, για τον εφαρμοζόμενο ενιαίο συντελεστή.

- ε) για χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος που δηλώνεται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: επαρκή δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τον αριθμό των μονάδων που έχουν δηλωθεί.

- στ) για κατ' αποκοπή δαπάνες που δηλώνονται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν ότι το Σχέδιο υλοποιήθηκε δεόντως.

- ζ) για δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή που δηλώνονται σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: επαρκή δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τις επιλέξιμες δαπάνες στις οποίες εφαρμόζεται ο ενιαίος συντελεστής.

II.20.3 Όροι καθορισμού της συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους

II.20.3.1 Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο II.20.2 στοιχεία (ε), (στ) και (ζ), ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται, αλλά πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι λογιστικές πρακτικές κόστους που χρησιμοποιούνται για τη δήλωση επιλέξιμων δαπανών πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι χρησιμοποιούμενες λογιστικές πρακτικές κόστους είναι οι συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου και εφαρμόζονται με συνέπεια, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησης·
- β) οι δαπάνες που δηλώνονται συμφωνούν άμεσα με τα ποσά που καταχωρίζονται στους γενικούς λογαριασμούς και
- γ) οι κατηγορίες δαπανών που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των δαπανών που δηλώνονται δεν περιλαμβάνουν μη επιλέξιμες δαπάνες ή δαπάνες που καλύπτονται από άλλες μορφές επιχορήγησης σύμφωνα με το άρθρο I.3.2.

II.20.3.2 Εφόσον προβλέπεται στους Ειδικούς Όρους, ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει στην Επιτροπή αίτημα ζητώντας να αξιολογηθεί η συμμόρφωση των συνήθων λογιστικών πρακτικών κόστους που ακολουθεί. Εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τους Ειδικούς Όρους, το αίτημα πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους (εφεξής «πιστοποιητικό συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους»).

Το πιστοποιητικό συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους πρέπει:

- α) να έχει εκδοθεί από εγκεκριμένο ελεγκτή ή, εάν ο δικαιούχος είναι δημόσιος φορέας, από αρμόδιο και ανεξάρτητο δημόσιο λειτουργό· και
- β) να έχει συνταχθεί σύμφωνα με το Παράρτημα VII.

Το πιστοποιητικό πρέπει να πιστοποιεί ότι οι λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη δήλωση των επιλέξιμων δαπανών, πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου II.20.3.1 καθώς και τυχόν συμπληρωματικές προϋποθέσεις που τυχόν προβλέπονται στους Ειδικούς Όρους.

II.20.3.3 Εάν η Επιτροπή επιβεβαιώσει τη συμμόρφωση των συνήθων λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, οι δαπάνες που δηλώνονται κατ' εφαρμογή των εν λόγω πρακτικών δεν μπορούν αν αμφισβητηθούν εκ των υστέρων, εάν:

- α) οι πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν συμμορφώνονται με αυτές που έχει εγκρίνει η Επιτροπή· και
- β) ο δικαιούχος δεν έχει αποκρύψει πληροφορίες, αποσκοπώντας στην έγκριση των λογιστικές πρακτικές κόστους που εφαρμόζει.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.21 — ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Εάν οι Ειδικοί Όροι περιλαμβάνουν διάταξη σχετικά με τις συνδεδεμένες οντότητες των δικαιούχων, οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες από μια τέτοιου είδους οντότητα είναι επιλέξιμες, εφόσον:

- α) πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις, δυνάμει των άρθρων ΙΙ.19 και ΙΙ.20 όπως ισχύουν και για τον δικαιούχο·και
- β) ο δικαιούχος εξασφαλίζει ότι οι προϋποθέσεις που ισχύουν για τον ίδιο δυνάμει των άρθρων ΙΙ.4, ΙΙ.5, ΙΙ.6, ΙΙ.8, ΙΙ.10, ΙΙ.11 και ΙΙ.27, ισχύουν και για την εν λόγω οντότητα.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.22 — ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο δικαιούχος επιτρέπεται να προσαρμόζει τον εκτιμώμενο προϋπολογισμό που παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙ μέσω μεταφορών μεταξύ τους και μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών του προϋπολογισμού, εφόσον το Σχέδιο εκτελείται όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ. Η εν λόγω προσαρμογή δεν απαιτεί τροποποίηση της Σύμβασης όπως προβλέπεται στο άρθρο ΙΙ.13.

Ωστόσο, ο δικαιούχος δεν μπορεί να προσθέσει δαπάνες που σχετίζονται με *συμβάσεις υπεργολαβίας* οι οποίες δεν προβλέπονται στο Παράρτημα ΙΙ, εκτός εάν οι εν λόγω συμπληρωματικές *συμβάσεις υπεργολαβίας* έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο ΙΙ.11.1. στοιχείο (δ).

Οι δύο πρώτες υποπαράγραφοι δεν εφαρμόζονται για ποσά τα οποία, όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.3.2, έχουν τη μορφή κατ' αποκοπή ποσών.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.23 — ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Η Επιτροπή μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση όπως προβλέπεται στο άρθρο ΙΙ.17.2.1 στ. (β) και μπορεί να απομειώσει την επιχορήγηση όπως προβλέπεται στο άρθρο ΙΙ.25.4 εάν ο δικαιούχος:

- α) δεν υποβάλει αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής ή πληρωμής του υπολοίπου συνοδευόμενη από τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα Ι.4.3 ή Ι.4.4 εντός 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της αντίστοιχης περιόδου αναφοράς· και
- β) εξακολουθεί να μην έχει υποβάλει σχετική αίτηση εντός 60 ακόμη ημερολογιακών ημερών κατόπιν γραπτής υπενθύμισης από την Επιτροπή.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.24 — ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

ΙΙ.24.1 Αναστολή καταβολών

ΙΙ.24.1.1 Λόγοι αναστολής

Η Επιτροπή δύναται –ανά πάσα στιγμή– να αναστείλει, εν όλω ή εν μέρει, την πληρωμή προχρηματοδότησης και ενδιάμεσες καταβολές για έναν ή περισσότερους δικαιούχους ή την πληρωμή του υπολοίπου για το δικαιούχο:

- α) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι δικαιούχος έχει διαπράξει *σοβαρά σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη* κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης, ή εάν ο δικαιούχος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της Σύμβασης,
- β) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα *σφάλματα, παρατυπίες, απάτη* ή σοβαρή αθέτηση των υποχρεώσεών του στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την Ένωση ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), οι οποίες χορηγήθηκαν στον εν λόγω δικαιούχο υπό ανάλογους όρους και τα εν λόγω *σφάλματα, οι παρατυπίες, η απάτη* ή η αθέτηση έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση·ή
- γ) εάν η Επιτροπή έχει την υπόνοια ότι δικαιούχος έχει διαπράξει *ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες, απάτη* ή αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης και πρέπει να εξακριβώσει την ακρίβεια αυτών.

II.24.1.2 Διαδικασία αναστολής

Βήμα 1 — Πριν από την αναστολή καταβολών, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη γνωστοποίηση* στον δικαιούχο:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:
 - (i) την πρόθεσή της για αναστολή καταβολών·
 - (ii) τους λόγους της αναστολής
 - (iii) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο II.24.1.1 στοιχεία (α) και (β), τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την επανέναρξη των καταβολών και
- β) καλώντας τον να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη του *επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης*.

Βήμα 2 — Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον σχετικά με:

- α) την αναστολή καταβολών·
- β) τους λόγους της αναστολής·
- γ) τις τελικές προϋποθέσεις για την επανέναρξη των πληρωμών στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο II.24.1.1 στοιχεία (α) και (β)·
- δ) την ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της απαιτούμενης εξακρίβωσης στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο II.24.1.1 στ. (γ).

Η αναστολή αρχίζει να παράγει αποτελέσματα την ημέρα αποστολής της *επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης* της αναστολής από την Επιτροπή (βήμα 2).

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον ότι δεν θα συνεχίσει τη διαδικασία αναστολής.

II.24.1.3 Συνέπειες της αναστολής

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής καταβολών, ο δικαιούχος δεν δικαιούται να υποβάλει οποιαδήποτε αιτήματα καταβολών και δικαιολογητικά τα οποία αναφέρονται στα άρθρα I.4.3 και I.4.4.

Οι αντίστοιχες αιτήσεις καταβολών και τα δικαιολογητικά έγγραφα μπορούν να υποβληθούν το συντομότερο δυνατό μετά την επανέναρξη των καταβολών ή μπορούν να συμπεριληφθούν στο πρώτο αίτημα καταβολής που καθίσταται απαιτητό μετά την επανέναρξη των καταβολών, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ορίζεται στο άρθρο I.4.1.

Η αναστολή καταβολών δεν θίγει το δικαίωμα του δικαιούχου να αναστείλει την εκτέλεση του *Σχεδίου* όπως προβλέπεται στο άρθρο II.16.1 ή να καταγγείλει τη Σύμβαση, όπως προβλέπεται στο άρθρο II.17.1.

II.24.1.4 Επανάναρξη καταβολών

Προκειμένου η Επιτροπή να ξεκινήσει εκ νέου τις καταβολές, ο δικαιούχος πρέπει να εκπληρώσει τις κοινοποιηθείσες προϋποθέσεις το συντομότερο δυνατό και να ενημερώσει την Επιτροπή για την πρόοδο που σημειώθηκε στο θέμα αυτό.

Εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την επανέναρξη των καταβολών, η αναστολή αίρεται. Η Επιτροπή θα αποστείλει στον δικαιούχο *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* ενημερώνοντάς τον σχετικά.

II.24.2 Αναστολή της προθεσμίας καταβολής

II.24.2.1 Η Επιτροπή δύναται ανά πάσα στιγμή να αναστείλει την προθεσμία καταβολής που ορίζεται στα άρθρα I.4.2, I.4.3 και I.4.5 εάν ένα αίτημα καταβολής δεν μπορεί να εγκριθεί διότι:

- α) δεν πληροί τις διατάξεις της Σύμβασης·
- β) δεν έχουν προσκομιστεί τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή
- γ) υπάρχουν αμφιβολίες για την επιλεξιμότητα των δαπανών που δηλώθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις και απαιτούνται συμπληρωματικοί έλεγχοι, αξιολογήσεις, λογιστικοί έλεγχοι ή έρευνες.

II.24.2.2 Η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει στον συντονιστή *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* ενημερώνοντάς τον σχετικά με:

- α) την αναστολή και
- β) τους λόγους της αναστολής.

Η αναστολή αρχίζει να παράγει αποτελέσματα την ημέρα αποστολής της *επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης* από την Επιτροπή.

II.24.2.3 Εάν δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για την αναστολή της προθεσμίας καταβολής, η αναστολή αίρεται και συνεχίζεται η υπολειπόμενη προθεσμία.

Εάν η αναστολή υπερβεί τους δύο μήνες, ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει ερώτημα στην Επιτροπή σχετικά με τη συνέχιση ή μη της αναστολής.

Εάν η προθεσμία πληρωμής έχει ανασταλεί διότι οι τεχνικές Εκθέσεις ή οι οικονομικές καταστάσεις δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις της Σύμβασης και η αναθεωρημένη Έκθεση ή οικονομική κατάσταση δεν υποβληθεί ή υποβληθεί αλλά επίσης απορριφθεί, η Επιτροπή μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση ή τη συμμετοχή του δικαιούχου όπως προβλέπεται στο άρθρο II.17.2.1 στ. (β) και να μειώσει την επιχορήγηση όπως προβλέπεται στο άρθρο II.25.4.

Άρθρο II.25 — Υπολογισμός του τελικού ποσού της επιχορήγησης

Το τελικό ποσό της επιχορήγησης εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο το *Σχέδιο* έχει εκτελεστεί σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.

Το τελικό ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται από την Επιτροπή κατά τον χρόνο καταβολής του υπολοίπου. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1 — Εφαρμογή του ποσοστού απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών και υπολογισμός της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης

Στάδιο 2 — Περιορισμός στο *ανώτατο ποσό της επιχορήγησης*

Στάδιο 3 — Μείωση βάσει του κανόνα περί μη προσπορισμού κέρδους

Στάδιο 4 — Μείωση λόγω πλημμελούς εκτέλεσης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων.

II.25.1 Στάδιο 1 — Εφαρμογή του ποσοστού απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών και υπολογισμός της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης

Το στάδιο αυτό εφαρμόζεται ως εξής:

- α) εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο I.3.2 η επιχορήγηση έχει τη μορφή απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών, το ποσοστό απόδοσης που προβλέπεται στο Παράρτημα III εφαρμόζεται στις επιλέξιμες δαπάνες του *Σχεδίου* τις οποίες έχει εγκρίνει η Επιτροπή για τις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών και για το δικαιούχο και τις συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες.

- β) εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο 1.3.2 η επιχορήγηση έχει τη μορφή συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης, το μοναδιαίο κόστος δαπάνης που προβλέπεται στο Παράρτημα IV πολλαπλασιάζεται με τον πραγματικό αριθμό των μονάδων που έχει εγκρίνει η Επιτροπή για το δικαιούχο και τις συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες·
- γ) εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο 1.3.2 η επιχορήγηση έχει τη μορφή κατ' αποκοπή συνεισφοράς, η Επιτροπή εφαρμόζει το κατ' αποκοπή ποσό που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο για το δικαιούχο και τις συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες, εάν διαπιστώσει ότι οι αντίστοιχες εργασίες ή το αντίστοιχο τμήμα του *Σχεδίου* έχουν εκτελεστεί δεόντως σύμφωνα με το Παράρτημα II·
- δ) εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο 1.3.2η επιχορήγηση έχει τη μορφή συνεισφοράς βάσει ενιαίου συντελεστή, ο ενιαίος συντελεστής που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο εφαρμόζεται στις επιλέξιμες δαπάνες ή στη συνεισφορά που έχει εγκρίνει η Επιτροπή για το δικαιούχο και τις συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες.

Εάν το άρθρο 1.3.2 προβλέπει συνδυασμό διαφορετικών μορφών επιχορήγησης, τα ποσά που προκύπτουν πρέπει να αθροίζονται.

II.25.2 Στάδιο 2 — Περιορισμός στο ανώτατο ποσό της επιχορήγησης

Το συνολικό ποσό που καταβάλλεται στον δικαιούχο από την Επιτροπή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει το *ανώτατο ποσό της επιχορήγησης*.

Εάν το ποσό που προκύπτει από το στάδιο 1 είναι υψηλότερο από το εν λόγω ανώτατο ποσό, το τελικό ποσό της επιχορήγησης θα περιορίζεται στο ανώτατο ποσό.

II.25.3 Στάδιο 3 — Απομείωση βάσει του κανόνα περί μη προσπορισμού κέρδους

Η επιχορήγηση δεν επιτρέπεται να προσπορίζει κέρδος στον δικαιούχο, εκτός εάν προβλέπεται άλλως στους Ειδικούς Όρους.

Ως «κέρδος» νοείται το πλεόνασμα του ποσού που προκύπτει από τα στάδια 1 και 2, συν το σύνολο των εσόδων του *Σχεδίου*, επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών του *Σχεδίου*.

Οι συνολικές επιλέξιμες δαπάνες του *Σχεδίου* είναι οι εγκεκριμένες συνολικές επιλέξιμες δαπάνες που εγκρίνονται από την Επιτροπή για τις κατηγορίες δαπανών που αποδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 1.3.2.

Τα συνολικά έσοδα του *Σχεδίου* είναι τα συνολικά έσοδα που έχουν βεβαιωθεί, δημιουργηθεί ή επιβεβαιωθεί κατά την ημερομηνία σύνταξης του αιτήματος αποπληρωμής του υπολοίπου από το δικαιούχο.

Τα ακόλουθα θεωρούνται έσοδα:

- α) έσοδα που δημιουργούνται από το *Σχέδιο*·
- β) χρηματοδοτικές συνεισφορές τρίτων μερών σε δικαιούχο ή συνδεδεμένη με αυτόν οντότητα, εφόσον προορίζονται ειδικά από τα τρίτα μέρη για τη χρηματοδότηση των

επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου τις οποίες η Επιτροπή αποδίδει σύμφωνα με το άρθρο Ι.3.2.

Τα ακόλουθα δεν θεωρούνται έσοδα:

- α) χρηματοδοτικές συνεισφορές τρίτων μερών, εφόσον επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη άλλων δαπανών εκτός από τις επιλέξιμες βάσει της Σύμβασης·
- β) χρηματοδοτικές συνεισφορές τρίτων μερών χωρίς υποχρέωση αποπληρωμής τυχόν ποσού το οποίο δεν έχει χρησιμοποιηθεί κατά τη λήξη της περιόδου εκτέλεσης.
- γ) σε περίπτωση επιχορήγησης λειτουργίας, ποσά που διατίθενται για τη δημιουργία αποθεματικών

Εάν υπάρχει κέρδος, θα αφαιρείται κατ' αναλογία με το τελικό ποσοστό απόδοσης των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου που εγκρίνονται από την Επιτροπή για τις κατηγορίες δαπανών που αναφέρονται στο άρθρο Ι.3.2. Η εν λόγω απομείωση θα εφαρμόζεται στο ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τα στάδια 1 και 2.

II.25.4 Στάδιο 4 — Απομείωση λόγω πλημμελούς εκτέλεσης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων

Η Επιτροπή μπορεί να απομειώσει το *ανώτατο ποσό της επιχορήγησης* εάν το Σχέδιο δεν έχει εκτελεστεί δεόντως όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ (ήτοι εάν δεν έχει εκτελεστεί ή έχει εκτελεστεί πλημμελώς, εν μέρει ή καθυστερημένα) ή σε περίπτωση αθέτησης άλλης υποχρέωσης στο πλαίσιο του Σύμβασης.

Το ποσό της απομείωσης θα είναι ανάλογο με τον βαθμό πλημμελούς εκτέλεσης του Σχεδίου ή με τη σοβαρότητα της αθέτησης.

Πριν προχωρήσει στη απομείωση της επιχορήγησης, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση στο δικαιούχο:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:
 - (i) την πρόθεσή της να περιορίσει το *ανώτατο ποσό της επιχορήγησης*·
 - (ii) το ποσό κατά το οποίο σκοπεύει να απομειώσει την επιχορήγηση·
 - (iii) τους λόγους της απομείωσης·
- β) καλώντας τον να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης.

Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να προβεί στην απομείωση παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, θα αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση ενημερώνοντας τον συντονιστή σχετικά με την απόφασή της.

Εάν η επιχορήγηση απομειωθεί, η Επιτροπή πρέπει να υπολογίσει το μειωμένο ποσό της επιχορήγησης αφαιρώντας το ποσό της απομείωσης (το οποίο υπολογίζεται κατ' αναλογία

προς την πλημμελή εκτέλεση του Σχεδίου ή τη σοβαρότητα της αθέτησης υποχρεώσεων) από το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης.

Το τελικό ποσό της επιχορήγησης θα είναι το χαμηλότερο από τα ακόλουθα δύο:

- α) το ποσό που προκύπτει από τα στάδια 1 έως 3, ή
- β) το μειωμένο ποσό επιχορήγησης μετά το στάδιο 4.

Άρθρο II.26 — ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΠΟΣΩΝ

II.26.1 Ανάκτηση

Στις περιπτώσεις ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης, ο δικαιούχος πρέπει να επιστρέψει στην Επιτροπή το συγκεκριμένο ποσό.

Ο δικαιούχος είναι υπεύθυνος για την επιστροφή τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού από την Επιτροπή ως συνεισφορά για δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τις συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες.

II.26.2 Διαδικασία ανάκτησης

Πριν από την ανάκτηση, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* στον δικαιούχο:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με την πρόθεσή της να ανακτήσει το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό·
- β) προσδιορίζοντας το οφειλόμενο ποσό και τους λόγους ανάκτησης· και
- γ) καλώντας τον δικαιούχο να υποβάλει τυχόν παρατηρήσεις εντός καθορισμένης περιόδου.

Εάν δεν υποβληθούν παρατηρήσεις ή εάν, παρά την υποβολή παρατηρήσεων από τον δικαιούχο, η Επιτροπή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία ανάκτησης, η Επιτροπή πρέπει να επιβεβαιώσει την ανάκτηση αποστέλλοντας *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* στον δικαιούχο με τη μορφή επίσημου χρεωστικού σημειώματος, στο οποίο διευκρινίζονται οι όροι και η ημερομηνία πληρωμής.

Εάν η καταβολή δεν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, η Επιτροπή θα ανακτήσει το οφειλόμενο ποσό:

- α) συμψηφίζοντάς το, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του δικαιούχου, με τυχόν οφειλόμενα ποσά στον δικαιούχο από την Επιτροπή ή από εκτελεστικό Οργανισμό (από τον προϋπολογισμό της Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας (Ευρατόμ)) (εφεξής «συμψηφισμός»).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε συμψηφισμό πριν από την ορισμένη προθεσμία.

Προσφυγή κατά του συμψηφισμού μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 263 της ΣΛΕΕ.

β) με κατάπτωση της οικονομικής εγγύησης, εφόσον προβλέπεται σύμφωνα με το άρθρο Ι.4.2 (εφεξής «κατάπτωση της οικονομικής εγγύησης»).

γ) κινώντας δικαστική διαδικασία όπως προβλέπεται στο άρθρο ΙΙ.18.2 ή στους Ειδικούς Όρους ή εκδίδοντας εκτελεστή απόφαση όπως προβλέπεται στο άρθρο ΙΙ.18.3.

ΙΙ.26.3 Τόκοι υπερημερίας

Εάν η καταβολή δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην επιστολή γνωστοποίησης, το προς ανάκτηση ποσό προσαυξάνεται με τόκους υπερημερίας βάσει του επιτοκίου που ορίζεται στο άρθρο Ι.4.13, από την επομένη της ημερομηνίας λήξης της καθορισμένης στην επιστολή γνωστοποίησης για την καταβολή προθεσμίας συμπεριλαμβανομένης και της ημερομηνίας είσπραξης του συνόλου του οφειλόμενου ποσού.

Τυχόν μερική καταβολή πιστώνεται πρώτα έναντι των εξόδων και τόκων υπερημερίας και κατόπιν έναντι του κεφαλαίου της οφειλής.

ΙΙ.26.4 Τραπεζικά έξοδα

Τα τραπεζικά έξοδα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ανάκτησης βαρύνουν τον δικαιούχο, εκτός εάν εφαρμόζεται η Οδηγία 2007/64/ΕΚ⁵.

Άρθρο ΙΙ.27 — Απλοί ή λογιστικοί έλεγχοι και αξιολογήσεις

ΙΙ.27.1 Διαχειριστικοί και οικονομικοί έλεγχοι, λογιστικοί έλεγχοι, ενδιάμεσες και τελικές επιθεωρήσεις

Η Επιτροπή δύναται, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του *Σχεδίου*, ή κατόπιν αυτής, να διενεργεί διαχειριστικούς, οικονομικούς και λογιστικούς ελέγχους προκειμένου να επιβεβαιώσει ότι ο δικαιούχος εκτελεί δεόντως το *Σχέδιο* και συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο του Σύμβασης. Δύναται επίσης να ελέγχει τις εκ νόμου προβλεπόμενες εγγραφές που τηρεί ο δικαιούχος για τον σκοπό του περιοδικής αξιολόγησης των κατ' αποκοπή ποσών, των ποσών χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστους δαπάνης ή των ποσών με βάση ενιαίο συντελεστή.

⁵ Οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των Οδηγιών 97/7/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ, 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και την κατάργηση της Οδηγίας 97/5/ΕΚ.

Οι πληροφορίες και τα έγγραφα που παρέχονται στο πλαίσιο των απλών ή λογιστικών ελέγχων πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικά.

Επιπροσθέτως, η Επιτροπή δύναται να διενεργεί ενδιάμεσες ή τελικές αξιολογήσεις του αντίκτυπου του Σχεδίου σε σχέση με τον σκοπό του οικείου Προγράμματος της Ένωσης.

Οι απλοί ή λογιστικοί έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις της Επιτροπής δύναται να διενεργούνται είτε απευθείας από το προσωπικό της είτε από οποιονδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο εξωτερικό φορέα να το πράξει εξ ονόματός της.

Η Επιτροπή μπορεί να διενεργεί τέτοιου είδους απλούς ή λογιστικούς ελέγχους και επιθεωρήσεις κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης και για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία αποπληρωμής του υπολοίπου. Η περίοδος αυτή μειώνεται σε τρία έτη εάν το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τα 60.000,00 EUR.

Οι διαδικασίες απλού ή λογιστικού ελέγχου ή επιθεώρησης θεωρείται ότι αρχίζουν κατά την ημερομηνία λήψης της επιστολής της Επιτροπής με την οποία αναγγέλλονται.

Εάν ο έλεγχος διεξάγεται σε συνδεδεμένη οντότητα, ο δικαιούχος πρέπει να ενημερώσει την εν λόγω συνδεδεμένη οντότητα.

II.27.2 Υποχρέωση διατήρησης εγγράφων

Ο δικαιούχος πρέπει να διατηρεί όλα τα πρωτότυπα έγγραφα, ιδίως λογιστικά και φορολογικά αρχεία, αποθηκευμένα σε κάθε κατάλληλο μέσο, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών πρωτοτύπων, εφόσον αυτό επιτρέπεται από την οικεία εθνική νομοθεσία και υπό τις προϋποθέσεις που αυτή προβλέπει, για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία καταβολής του υπολοίπου.

Η περίοδος διατήρησης των εγγράφων μειώνεται σε τρία έτη εάν το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τα 60.000,00 EUR.

Οι περίοδοι που ορίζονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο παρατείνονται σε περίπτωση εκκρεμών λογιστικών ελέγχων, προσφυγών, δικαστικής διαμάχης ή προβολής αξιώσεων σχετικά με την επιχορήγηση, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο II.27.7. Στις περιπτώσεις αυτές, ο δικαιούχος πρέπει να διατηρεί τα έγγραφα μέχρι την περάτωση τέτοιου είδους λογιστικών ελέγχων, προσφυγών, δικαστικής διαμάχης ή προβολής αξιώσεων.

II.27.3 Υποχρέωση παροχής πληροφοριών

Ο δικαιούχος πρέπει να παρέχει κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή, που ζητεί η Επιτροπή ή άλλος εξουσιοδοτημένος από αυτήν εξωτερικός φορέας

Εάν ο δικαιούχος δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση που ορίζεται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει:

- α) ως μη επιλέξιμη οποιαδήποτε δαπάνη η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος·
- β) ως μη οφειλόμενη οποιαδήποτε χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος, συνεισφορά κατ' αποκοπή ποσού ή συνεισφορά βάσει ενιαίου συντελεστή η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος.

II.27.4 Επιτόπιες επισκέψεις

Κατά τη διάρκεια επιτόπιας επίσκεψης, ο δικαιούχος πρέπει να επιτρέπει στο προσωπικό της Επιτροπής και σε εξουσιοδοτημένο από αυτήν εξωτερικό προσωπικό την πρόσβαση στους χώρους και στις εγκαταστάσεις τους όπου εκτελείται ή εκτελέστηκε το *Σχέδιο*, καθώς και σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή.

Ο δικαιούχος πρέπει να διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες είναι άμεσα διαθέσιμες κατά τον χρόνο της επιτόπιας επίσκεψης και ότι οι αιτούμενες πληροφορίες διαβιβάζονται σε κατάλληλη μορφή.

Εάν ο δικαιούχος αρνηθεί να παράσχει πρόσβαση στους χώρους, στις εγκαταστάσεις και στις πληροφορίες όπως απαιτείται σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει:

- α) ως μη επιλέξιμη οποιαδήποτε δαπάνη η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος·
- β) ως μη οφειλόμενη οποιαδήποτε μοναδιαία συνεισφορά, συνεισφορά κατ' αποκοπή ποσού ή συνεισφορά βάσει ενιαίου συντελεστή η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος.

II.27.5 Διαδικασία λογιστικού ελέγχου κατ' αντιπαράθεση

Με βάση τα πορίσματα του λογιστικού ελέγχου, πρέπει να συντάσσεται προσωρινή Έκθεση (εφεξής «σχέδιο Έκθεσης λογιστικού ελέγχου»). Η εν λόγω Έκθεση πρέπει να αποστέλλεται από την Επιτροπή ή από τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό της στον δικαιούχο, ο οποίος πρέπει να υποβάλει παρατηρήσεις εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της Έκθεσης. Η τελική Έκθεση (εφεξής «τελική Έκθεση λογιστικού ελέγχου») πρέπει να αποστέλλεται στον οικείο δικαιούχο εντός 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής παρατηρήσεων.

II.27.6 Συνέπειες των πορισμάτων των λογιστικών ελέγχων

Με βάση τα πορίσματα του τελικού λογιστικού ελέγχου, η Επιτροπή δύναται να λάβει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης, κατά την αποπληρωμή ή μετά την αποπληρωμή, του συνόλου ή μέρους των καταβολών στις οποίες προβαίνει, σύμφωνα με το άρθρο II.26.

Εάν τα πορίσματα του τελικού λογιστικού ελέγχου γίνουν γνωστά μετά την αποπληρωμή, το προς ανάκτηση ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του αναθεωρημένου τελικού ποσού

της επιχορήγησης, όπως προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο II.25, και του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στο δικαιούχο βάσει της Σύμβασης για την εκτέλεση του *Σχεδίου*.

II.27.7 Διόρθωση συστηματικών ή επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, παρατυπιών, απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων

II.27.7.1 Η Επιτροπή δύναται να επεκτείνει στην παρούσα επιχορήγηση πορίσματα λογιστικών ελέγχων από άλλες επιχορηγήσεις εάν:

- α) διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα σφάλματα, *παρατυπίες*, *απάτη* ή αθέτηση υποχρεώσεων στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την ΕΕ ή την Ευρατόμ, οι οποίες έχουν χορηγηθεί υπό ανάλογους όρους και τα εν λόγω σφάλματα, οι *παρατυπίες*, η *απάτη* ή η αθέτηση έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση· και
- β) τα πορίσματα του τελικού λογιστικού ελέγχου αποστέλλονται στον δικαιούχο μέσω επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης, μαζί με κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται από τα πορίσματα εντός της περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο II.27.1.

Η επέκταση των πορισμάτων μπορεί να οδηγήσει σε:

- α) απόρριψη δαπανών ως μη επιλέξιμων·
- β) απομείωση της επιχορήγησης όπως προβλέπεται στο άρθρο II.25.4·
- γ) ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών όπως προβλέπεται στο άρθρο II.26·
- δ) αναστολή πληρωμών όπως προβλέπεται στο άρθρο II.24.1·
- ε) αναστολή της εκτέλεσης του *Σχεδίου* όπως προβλέπεται στο άρθρο II.16.2·
- στ) καταγγελία όπως προβλέπεται στο άρθρο II.17.2.

II.27.7.2 Η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση* / γνωστοποίηση στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον σχετικά με τα συστηματικά ή επαναλαμβανόμενα σφάλματα και την πρόθεσή της να επεκτείνει τα πορίσματα του λογιστικού ελέγχου, μαζί με τον κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται.

- α) Εάν τα πορίσματα αφορούν την επιλεξιμότητα δαπανών, η διαδικασία είναι η εξής:

Βήμα 1 — Η *επίσημη κοινοποίηση* πρέπει να περιλαμβάνει:

- (i) πρόσκληση υποβολής παρατηρήσεων σχετικά με τον κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται από τα πορίσματα·
- (ii) αίτημα υποβολής αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων για όλες τις επιχορηγήσεις που επηρεάζονται·
- (iii) εφόσον είναι δυνατό, το ποσοστό διόρθωσης για την παρέκταση το οποίο έχει ορίσει η Επιτροπή για τον υπολογισμό των ποσών που πρόκειται να απορριφθούν

βάσει των συστηματικών ή επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, παρατυπιών, απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων, εάν ο δικαιούχος:

- θεωρεί ότι η υποβολή αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων δεν είναι δυνατή ή πρακτικά εφικτή· ή
- δεν υποβάλει αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις.

Βήμα 2 — Ο δικαιούχος έχει προθεσμία 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης για να υποβάλει παρατηρήσεις και αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις ή να προτείνει δεόντως τεκμηριωμένη εναλλακτική μέθοδο διόρθωσης. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί από την Επιτροπή σε αρκούντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Βήμα 3 — Εάν ο δικαιούχος υποβάλει αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις στις οποίες λαμβάνονται υπόψη τα πορίσματα, η Επιτροπή θα καθορίσει το ποσό που θα διορθωθεί βάσει των εν λόγω αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων.

Εάν ο δικαιούχος προτείνει εναλλακτική μέθοδο διόρθωσης και η Επιτροπή την αποδεχθεί, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι αποδέχεται την εναλλακτική μέθοδο·
- (ii) σχετικά με τις επιλέξιμες δαπάνες που καθορίζονται με την εφαρμογή της μεθόδου.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι δεν αποδέχεται τις παρατηρήσεις ή την προτεινόμενη εναλλακτική μέθοδο·
- (ii) σχετικά με τις αναθεωρημένες επιλέξιμες δαπάνες που καθορίστηκαν με την εφαρμογή της μεθόδου παρέκτασης που είχε κοινοποιηθεί αρχικά στον δικαιούχο.

Εάν τα συστηματικά ή επαναλαμβανόμενα σφάλματα, οι παρατυπίες, η απάτη ή η αθέτηση υποχρεώσεων διαπιστωθούν μετά την αποπληρωμή, το προς ανάκτηση ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ:

- (i) του αναθεωρημένου τελικού ποσού της επιχορήγησης, το οποίο καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο II.25 βάσει των αναθεωρημένων επιλέξιμων δαπανών που δηλώνονται από τον δικαιούχο και εγκρίνονται από την Επιτροπή ή βάσει των αναθεωρημένων επιλέξιμων δαπανών μετά την παρέκταση· και
- (ii) του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στον δικαιούχο βάσει της Σύμβασης για την εκτέλεση του Σχεδίου·

β) Εάν τα πορίσματα αφορούν πλημμελή εκτέλεση ή αθέτηση άλλων υποχρεώσεων, η διαδικασία έχει ως εξής:

Βήμα 1 — Η επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει:

- (i) πρόσκληση προς τον δικαιούχο να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τον κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται από τα πορίσματα και
- (ii) τον ενιαίο συντελεστή διόρθωσης τον οποίο η Επιτροπή σκοπεύει να εφαρμόσει στο *ανώτατο ποσό της επιχορήγησης* ή σε μέρος αυτής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

Βήμα 2 — Ο δικαιούχος έχει προθεσμία 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της *επίσημης κοινοποίησης/ γνωστοποίησης* για να υποβάλει παρατηρήσεις ή να προτείνει δεόντως τεκμηριωμένο εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή.

Βήμα 3 — Εάν η Επιτροπή αποδεχθεί τον εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή που προτείνεται από τον δικαιούχο, πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι αποδέχεται τον εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή·
- (ii) σχετικά με το διορθωμένο ποσό επιχορήγησης που προκύπτει με την εφαρμογή του εν λόγω ενιαίου συντελεστή.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη κοινοποίηση / γνωστοποίηση* στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι δεν αποδέχεται τις παρατηρήσεις ή τον προτεινόμενο εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή·
- (ii) σχετικά με το διορθωμένο ποσό επιχορήγησης που προκύπτει με την εφαρμογή του ενιαίου συντελεστή που είχε κοινοποιηθεί αρχικά στον δικαιούχο.

Εάν τα συστηματικά ή επαναλαμβανόμενα σφάλματα, οι *παρατυπίες*, η *απάτη* ή η αθέτηση υποχρεώσεων διαπιστωθούν μετά την αποπληρωμή, το προς ανάκτηση ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ:

- (i) του αναθεωρημένου τελικού ποσού της επιχορήγησης μετά τη διόρθωση βάσει του ενιαίου συντελεστή· και
- (ii) του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στο δικαιούχο βάσει της Σύμβασης για την εκτέλεση του *Σχεδίου*.

II.27.8 Έλεγχοι και εξακριβώσεις της OLAF

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει τα ίδια δικαιώματα με την Επιτροπή, και ειδικότερα το δικαίωμα πρόσβασης, για τον σκοπό της διεξαγωγής ελέγχων και επιθεωρήσεων

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου⁶ και τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013⁷, η OLAF δύναται επίσης να διεξάγει επιτόπιους

⁶ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες.

ελέγχους και επιθεωρήσεις σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζονται από το ενωσιακό / κοινοτικό δίκαιο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης από *απάτες* και λοιπές *παρατυπίες*.

Κατά περίπτωση, τα πορίσματα της OLAF ενδέχεται να οδηγήσουν την Επιτροπή να ανακτήσει ποσά από το δικαιούχο.

Επιπλέον, τα πορίσματα που προκύπτουν από έρευνα της OLAF δύνανται να επισύρουν ποινική δίωξη δυνάμει του εθνικού δικαίου.

II.27.9 Οικονομικοί, Διαχειριστικοί και Λογιστικοί έλεγχοι του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει τα ίδια δικαιώματα με την Επιτροπή, και ειδικότερα το δικαίωμα πρόσβασης, για τον σκοπό της διεξαγωγής οικονομικών, διαχειριστικών και λογιστικών ελέγχων.

⁷ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).